سر محرر و مدیری .
احمد احسان

شرائط اشترا
درسعادتده سنه‌لکی ۱۳۰ ،
آلتی آیلغی ۷۵ ، اوچ آیلغی
٤٥ غروشدر پوسته ایله
کوندریلورسه ولایات بدلی
اخذ اولنور .

ثروت فنون

درسعادتده نسخه‌سی
۱۰۰ پاره‌در

شرائط اشترا
ولایاتده‌سنه‌لکی ۱۵۰ آلتی آیلغی
۸۰ غروش اولوب اوچ آیلغی
یوقدر . قیرلمه‌دن مقووا بورو
ایله آلمق ایچون‌سنوی یکرمی
غروش فضله آلنور .

پنجشنبه کونلری چیقار . منافع ملك و دولته خادم مصور عثمانلی غزته‌سی

N° : 376

Rédacteur en chef:
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

8me Année
BUREAUX:
78, Grand'rue de la
Sublime Porte

سکزنجی‌سنه — اون‌بشنجی جلد | پنجشنبه — ١٤ مایس سنه ١٣١٤ | عدد : ٣٧٦

[مشاهیر معاصرین : دوقتور بسیم عمر بك]

Nos Contemporains chez eux : Docteur Bessim Omer Bey dans son cabinet de travail.

MILLÎ KÜTÜPHANE-ANKARA-1946

بسيم عمر بك

وقتور بسيم عمر بكى هر نه‌زمان كورسه‌م بر بيوك مسرت ، ممنونيت ايچنده قاليرم ؛ بو عالیجناب آدملك ، بو فوق‌العاده طبيعت حقيقةً مفتونيم . اونكله برابر بولنديغمز زمانلر ، بكا دائما قيصه كورينور ؛ جدى ، متبسم چهره‌سنى بندن طرفه چويروب وداع ايتمك ايستديكى وقت‌ده مطلقا متألم اولورم .

جوانمرد قرداشمزه قارشى اولان بو محبت مطبعه‌مزده ساده بكا منحصر دكلدر ، بتون مطبعه خلقى اونك مجلوبيدر . قپودن ايچرى كيردیكى زمان ، ايشجيلر بربرينه مسابقت ايدرك دوقتورك خبر ورودينى غايت ممنون برچهره ايله مژده‌لر لر ؛ بسيم عمر بكك كلديكى كون مطبعه‌ده بولنمامش اولان رفقاى تحرير صحيحاً محزون قاليرلر ، نصل قالمسونلركه دوقتور بتون ثروت‌فنون خلقنى سنه‌لردنبرى نزاكتى ، ظرافتى ، معاونت حاذقه‌سى ايله منتدار ايتمشدر . هيمز خاطراتمزه مراجعت ايدنجه بسيم عمر بكك طبيبجه برمعاونتى ، مهارتى ، انسانجه برمعاملەسنى ، نزاكتى تخطر ايدرز .

بوخاطره‌لر الك زياده بنده بربرينى ولى ايدر ؛ چوجقلرمك اوچيده بوطيب حاذقك — دائما مسرتله صيقديغم — الده بيومشدر . هله بسيم عمر بكى كورنجه ، حتى اسمنى ايشيدنجه كوچك قيزم قدريمك كوزلرنده اويله بر شعلهٔ مسرت پارلاركه تعريف ايده‌مم . واقعا شمدى التى ياشنده اولان بوچوجوق ايلك دقيقهٔ حياتند . نبرى دوقتورينك منتدار مهارت ونوازشيدر .

ثروت فنونك كنديسيده دوقتور بسيم عمر بكه مديون شكراندر ؛ چونكه ايلك سنهٔ انتشارندنبرى بو طبيب فاضلك برچوق مقالات فنيه‌سنه واسطهٔ نشر اولمقله دائما مفتخر اولمشدر . ايشته بوكون محترم قرداشمزك حيات ساعيانه‌سنه عائد ايكى منظره‌سنى پيشكاه قارئينه وضع ايدرك حسيات شكر كذاريمى قسماً اولسون ادايه چاليشيور .

بسيم عمربك مملكتمزك مدار استفادى اطبـاى كامله‌دن ، مطبوعات عثمانيه‌نك مايه‌الافتخارى ارباب فندن اولديغى كبى حقيقةً ناموسلى ومحترم برعائله‌يه‌منسوبدر . شايان‌تقدير وامتثال صورتده تربيه وتحصيل كورمشدر . دوقتورك هر جهتله بر انسان كامل ، برمتفنن حاذق اولمسى‌ده بوتربيه وتحصيلك ثمره‌سيدر . بسيم عمر بك نه‌قدر نازك‌ايسه اوقدرده عاليجنابدر ، نه‌قدر حاذق ايسه اوقدرده ناموسليدر . بوذاتك حياتى سعى وناموس كلمه‌لريله خلاصه اولنه‌بيلير ؛ اونك ايچون كنديته قارشى حاصل ايلديكمز حس حيرت وتقديرك بر قسمى‌ده كنديسنى يتشديرن عائلهٔ محترمه‌يه عائداولور .

دوقتور بسيم عمر بك سينوب متصرفى‌شوقى افندى حضرتلرينك محدوميدر .

دوقتورى حجرهٔ اشتغال ومساعيسسنده ارائه ايدن ايكى رسمه برنظرعطف‌ايديكز : بونلردن برنجيسى بسيم عمربكك ديوان يولنده‌كى خانه‌سنده كنديته مراجعت ايدن خسته‌لرى ، الفتندن مستفيد اولمق اوزره كلن ارقداشلرينى قبول ايلديكى اوطه‌يى كوسترر . ايكنجيسى دوقتورى كتبخانه سنده ارائه ايدر . عمرينك بر قسم كليسنى كچيرديكى بوايكى اوطه بتون محتوياتى ايله برتربيهٔ نزيهنك ، بر تحصيل جدينك دليليدر . واقعا بر آدمك احوال عموميه‌سيله حيات خصوصيسنده كوريله‌جك انتظام واثار حسن طبيعت ، منتظم حياتلى برعائله ايچنده ، ذوق سليمه مالك مربيلر الندە يتشمكله حاصل اوله بيلير . اوكا انضمام ايديله‌جك مكمل تحصيل ايسه ، كوزل مثاللر ، مطرد معامله‌لر مشاهده‌سيله يتشمش بركنجى بويله‌برانسان كامل ايدر . بوقسه دوغديغى دقيقه‌دنبرى اصولسز ، نظامسز براوده ، چوجغك انظارينه هر آن فنا مثاللر كوسترمكله مشغول انا بابا الندە بيوينلر عمرلرينك قسم اعظمنى مكتب رحله‌سنده كچيرمه‌لر بيله صاحب حسن اخلاق و حسن طبيعت اوله‌مزلر .

بربسيم عمر اولمق ايچون بسيم عمر كبى تربيه‌لى برعائله‌يه منسوب اولمق ، اوعائله‌نك افرادى كبى هر آن حسن مثاللر كوسترر ذوات آره‌سنده بيومك ، صوكره‌ده سنه‌لرله تحصيل كورمك ، چاليشمق لازمدر . آنجق اوزمان مسلكى ناموس وحياتى سعى وغيرتدن عبارت برآدم بولور سكزكه هرحاليله الفت ايتدكلرينى مجلوب ايدر ، اقتدار ومهارتيله همجنسى منتدار ايلر .

ايشته بوندن دولايىدركه دوقتور بسيم عمر بك كبى اخلاقى قدر حياتى مضبوط ، اقتدارى قدر نزاكتى مسلم ، غيرتى مرتبه‌سنده انسانيتى شفقتى مشهود برذاتى تقدير وتجيبه كنديمزى بورجلى كوريورز ؛ صميمى بر قلبدن قوپوب شمدى شو غزته نسخه‌سنه دوشن ، صوكره‌ده اخوتكارانه بر حسله دوقتور بسيم عمرك نظركاهنه‌قدر كيده‌جك اولان بوسطرلرم بلكه سوكيلى قرداشمزك محويت‌فوق‌العاده‌سنى رنجيده ايدر ، دائما نظر مزده بولديغى حسارى قلممزدن چيقمش كورمك ايسته‌مز ؛ لطفاً بونى فرط محبت وشكرانمزه‌باغشلاسون ، معذور كورسون... يازدقلرم — كندى قلبى‌ده شهادت ايليه‌جكى اوزره — هپ‌صميميت‌صرفه ايچنده‌قلممدن صادر اولمشدر .

* *

دوقتور بسيم عمربك ١٢٩٤ سنه‌سنده مكتب طبيهٔ عسكريه‌يه داخل اولوب ١٣٠١ سنه‌سنده يوزباشى رتبه‌سيله شهادتنامه‌سنى آلمش وبونى متعاقب اكمال تحصيل ايتمك اوزره پارسه عزيمتله درت سنه‌يى متجاوز بر مدت بر سعى مثمر ايله اختصاص ايتمش اولديغى فن ولاده‌يه چالشمش و ١٣٠٧ سنه‌سنده‌استانبوله‌عودت ايدرك مكتب طبيهٔ شاهانه فن ولاده درسنه تعيين اولنمشدر . غيرت متماديه ومهارت فنيه‌سى سايه‌سنده صره ايله ترفيع رتبه ايدرك ايكى سنه اقدم عهده‌سنه قائممقاماق توجيه بيورلمش ومختلف نشانلر احراز ايتمشدر . بسيم عمر بكك كليات

آثارى عادتا بر كتبخانهٔ صحت تشكيل‌ايدر ، اسامیسنى بروجه آتى تعداد ايليورم :

صو ، ديشلرك حفظ صحتى ، كوز ، توتون ، مسكرات ، افيون قهوه وچاى ، صحتمهاى اطفال ، صحتمهاى ازدواج ، صحتمهاى عائله ، صحتمهاى تناسل ، صحتمهاى نوزاد ، كنديكى بيل ، معده ، تناسل ، اوزوم واوزوم ايله تداوى ، شيشمانلق وضعيفلق ، صو ايله تداوى ودكزده بانيو ، ضعيف ووقتسز طوغان چوجقلره ايديله‌جك تقيدات — قووز وغاواڭ ، عقم وعنانت ، ابنوتيزم ، چوجقلره آش ياخود والده‌لره هديه وسائره ...

الك بيوك اثرلرندن برى [امراض نسا] نام كتابك ترجمه‌سيدركه جانب حكومت سنيه‌دن تقدير بيوريلەرق مير مومى اليه همت وغيرتنه مبنى مجيدى نشانيله تلطيف ايدلديكى كبى آيريجه مكافات نقديه‌يه دخى شايان كورلمشدى. اشبو اثر مهم ايله [سريريات ولاديه] نامنده‌كى التى يدى يوز صحيفه‌لك ديكر بر اثرلرى مكتب طبيه مطبعه‌سنده طبع ايديلەرك موقع انتشاره وضع اولنمشدر .

بسيم عمر بكك قريباً « طبيب اطفال » نامنده مصور ومكمل بركتابى دها نشر ايديله‌جكدركه دردست طبعدر .

احمد حسن

شعر

سودای مدفون

— ممتلى زاده طاهر بكه —

ساكن طوران مظلهٔ آرام قلبمك
عمق تحسساتنه دالمشدى بغتةً
برسرسرى كبوتر شبخيز وناله‌زن ؛
بولدى تأوّهاتنه برملجأ امين .

قالدى تخيلات ايله دەبسته برزمان ؛
هجرا . غريب ، لوش اوخفا كاه ساكنك
تنهائى ظلالنى بولمشدى پك حزين ،
ديكلنديررردى روحنى سرمست وناتوان.

انظار پرتخيلى آواره سير ايكن
پژمرده برضيا — متردد ، خيالجو —
پرواز ايدردى قعر ظلالنده سوبسو ،
نور نكاه ساكنى اولدقجه لمعه‌زن .

كشف ايتدى هپ سرائر قلب مكدرى :
خوليا ايس كولكەلر آلتنده جابجا
تك توك حزين منكشه‌لر اولمتدى رونما ،
اونلر زواللى كوكلمك اك خوش املارى .

آشفته دل وريقه‌لرك نازلى كوكسنه
ياتمش اويوردى كيزليجه ؛ بيكاه حسنه ،
برسنبلى هواده آچلمشدى هربرى ...

بركون او مرغ لانه‌جدا مضطرب ، ملول،
چيرپندى.. اوچمق ايستدى ؛ برنظر ڈافول ،
— شام غريب عمرينك اك صوك براختترى —

مخمور احتضار سونركن حزين حزين
تترەتدى صمت قلبمى برآه واپسين ،
برتربهٔ مزهرى اولدى املارم .

سوندى بتون حياتمك افق مكوكبى ،
برمقبرك باشنده‌كى طول برقادين كبى
بيلمم كه كيمسه‌سز بوجهانده نه بكلرم !

— شيشلى : ٥ نيسان ، ١٣١٤ —

سيرت

« پون‌تاوەن » شعرلرندن

سندن صوكره

— محمد رؤفه —

ملتهب برهوسله مست غرام،
سنكله پون تاوەنك ساحلنده هر اقشام
صدفلى قوملرك اوستنده ال اله — شيدا
موجه‌لردن ترانهٔ سودا
دويه‌رق — اكلنير، كزردك... آه
اى كوزل كونلر، اى شباب تباه !

هركيجه‌شوخ ، شن حيات افكن
سماى روحمه افق بهار حسنكدن
طوغاردى بوس پرشتاشله برمه‌نابان
كيجه‌لك كوملكيله نيم عريان ؛
اوزمان كه نكاه پرهوسك
مستيرى اولوردى هرحسك .

آه بيلسه‌ك كه اى فرشته بنم
نصل كذار ايدييور شيمدى عمر پرحزنم :
شكسته فكر واميل ، مغترب ، تك‌وتنها ،
كاه مسهوف احتياج بكا ،
كاه دمبسته ، بى‌نصيب فغان ،
كاه ياديكله ناله‌زن ، كريان ...

قورو بر دالده صوك قالان ياراق
نصل سقوطه مهيا طوررسه قيوريله‌رق ،
بوكون نمده نهال حياتمك — افسوس ! —
صوك قالان برك خسته‌سى مأيوس
قوروپوب سنسز اويله‌جه صولدى ،
قلبم آرتق خزان ايله طولدى !

حسين سعاد

سودای منور

برعشق دائمى بكا موهوبدر همان ،
يوقدر سرمده‌آريجه برفضل مكتسب .

عبدالحق حامد

روحمده ، كاه اولور بكا برخندهٔ خفى ،
برباشقه فيض ايچنده هپ اشيانى كوسترر ؛
هر نغمهٔ طيوردە بر بوى مختفى ،
هر بويدن سماره برنغمه منتشر .

هر طالغه بر مؤكلهٔ شعره آشيان ،
بيكانه‌در خيالمه ، حسمله آشنا ؛
هر طاغده بر آلهٔ سودا اولور عيان ،
بر موكب مكوكبدر شهپر فضا ...

رؤيالرم بو خنده‌دن آنجق طلوع ايدر ،
خوليالرم بوخندهٔ عصمتله يوكسلير ؛
كلكون ظلام فجرده پران بو خنده‌لر
بر عشقك انجلاى خفاياى شعريدر .

اولدقجه بن بو عشقله بيدار هر كيجه
بر فرقهٔ ملائك اينر آشيانمه ؛
سرپر بتون محاسن اشعارى كيزليجه
بردست معنوى افق آسمانمه .

فائق عالى

سحر — خوليا

كانون فجر ياتمش
دودسيه پريشان ؛

كلكونه‌يه بويانمش
دامان ابر جوشان .
خواب والم چكلمش
خفتگه ظلامه ،

ظلّ كثيفى سيلمش
صبح پرند جامه .
روزكار نهاله سويلر ،
دريادە سنگساره ؛

معكوسدر بوسسلر
ايوان كردكاره .
برسير خوشگذرده
ذرّه ، هوام ، جامد ...

سوق يد قدرده
برجوّه طوغرو صاعد .
زورق قوشار كناره ،
قوشلرده شاخساره ؛

سودمدى بن بهارى ،
يوقش يازيق قرارى !

مسين دانسه

بنم اولسه‌يدك

بنم اولسه‌يدك ، آه ، بوممكن اولسه‌يدى ...
نى اوزاق ، اوزاق ، بوانسانلردن پك اوزاق
بر يره كوتوررديم؛ اويله بريره كوتوررديم‌كه
اوراده يالكز طبيعتله قالبردك ... دكزله ، سما
اله ، صحرا ايله قالبردك ... ساده ايكيمز
قالبردق ...

اوراده ، يالكز ، اورمانده ياپراقلرله ايكلهين
متهور روزكارك ، اوزاقده دالغه‌لرله دوكونن
مدهوش دكزك ، كوكده شمشكاريله كورله‌ين
خشين بيلديرمك سسيله قالبردق...ساده ايكيمز
قالبردق .

ساده ايكيمز ، اونوتمش ، اونوتلمش ،
هر درلو قيددن آزاده ايكى موجود كبى
ياشاردق ، ايلك انسانلر كبى ياشاردق . بنم
اولسه‌يدك ، فلاكتلرينه ، مسارتلرينه . آفتلرينه
تحمل ايچون قوت بولور ، حياتك سببنى اكلاردم؛
بنم اولسه‌يدك حياتى سوردم .

— ٨ نيسان ١٣١٤ —

محمد رؤف

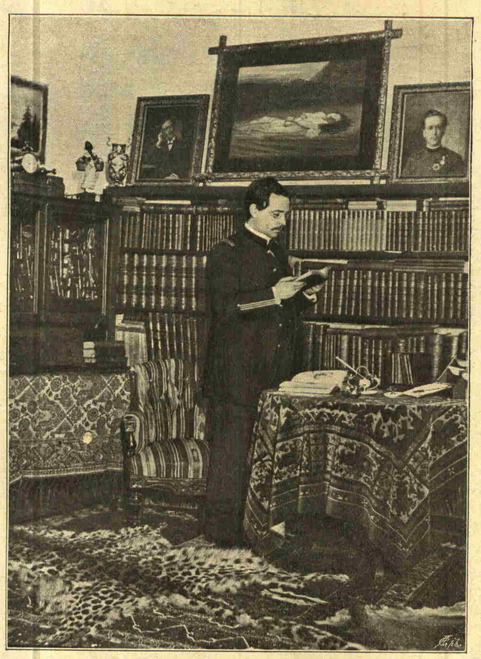

[مشاهير معاصرين : بسيم عمر بك ، كتبخانه‌سنده]
Docteur Bessim Omer Bey, dans sa bibliothèque.

صوك تصادف

آجيقلى اولدى بوپك ... برغريب خواهشله
اوكون تنزهه چيقدم ، سما بولوطلو ايدى ؛
ايچمده — بيلمديكم برنشاط موحشله —
توافق ايتدى قيرك حال كريه پروردى .

يوررديم اويله : چمن تازه ، اورطه‌لق تنها ،
اوزاق يقين بتون اشياده برسكون ملول ،
لقاى حزن طبيعت پراهتزاز بكا ...
كوزلدى طوغروسى : نيسان ايچنده برايلول !

اوكمده بردن افق صانكه انشقاق ايتدى :
رفيقى ، برصاريشين كنجه اتكا ايده‌رك
اوكچدى — سوسلو ، شطارتلى ، نازلى ، شوخ ، ملك ! —

اوت ، اوكچدى .. اوهم باقه‌دن كچوب كيتدى ؛
كونش‌ده شيمدى آچلمش افقده خندنما ،
ايدر كبيدى اوزاقدن بنمله استهزا !

— ٢٩ نيسان ، ١٣١٤ —

توفيق فكرت

چچكار

بوكون سكا برفاجعه ، برسفالت
قلب حكايه ايده‌جكم ؛ دنياده يالكز
سنك نظر وقوفكدن كيزلنمك
لازم‌كلن بوفاجعه‌يى سكا . سنك‌خيال
پرستيده‌كه حكايه ايديشم برتضاددركه
بونك حقيقتنه بوندن طبيعى ، بوندن
دلسوز برهان اوله‌ماز .

— بركوچك دمت !

— هانى چيچكلرم ؟

كله‌لرى ايله تيتره‌ين كوزل سسك
دماغمى بو حرارت ايله ياقوب بكا
سنسز حضور وسعادت ممكن‌اولمديغنى
هرثانيه اخطار ايتدكجه‌اعتراف ذنوبى
كتم سفالته ترجيحده معذورم .
بوقدر صاف ، بوقدر مائى بركوك
آلتنده .. بو تازه ، بو يشيل ياپراقلر
آره‌سنده .. بو بحيرهٔ كبود وسيمين
قارشيسنده .. ايلك بهارك شو آيدينلغى ، شو
جيادتى ، شوصفوتى حضورنده يالكز بن
عذاب‌روحمله اوزولمكه ، تيتره‌مكه ، آغلامغه
تحمل ايده‌ميه‌جكم . بندن چيچكلر ..
منكشه‌لر ، سنبللر ، زرينلر ايسته‌ين نازه
دوداقلرك محنت واضطراب ايله كفنلنمش
روحمه ايكى زهرهٔ تعزيت آتوب ده آرتق
بو ماتم ماضيى حفرهٔ ابديه كومدكجه
حيات ثانيهٔ قلبمه اينانه‌ميه‌جغم .

بن توليد استقباله تدفين ماضيدن بشقه
چاره كوره‌ميورم . آرتق محواولان شتانك
اوصوق روزكارلرك ، فورطه‌لرك ، آرتق
اربين قارلرك خاطرات‌محنى دماغمى بحضور
ايده‌مه‌مك ايچون بندن سكا دكل ، سندن
بكا چيچكلر اهدا ايدلمك لازمدر .

قيش ، هردقيقه عمر كذشته‌نك سفالت
متواليه‌سنى اخطار ايدن درت ديوارك
سكوت منجمده‌سى داخلنده كذران
اولدى . سن اميدلركله بهارى بكلدك ؛ بن

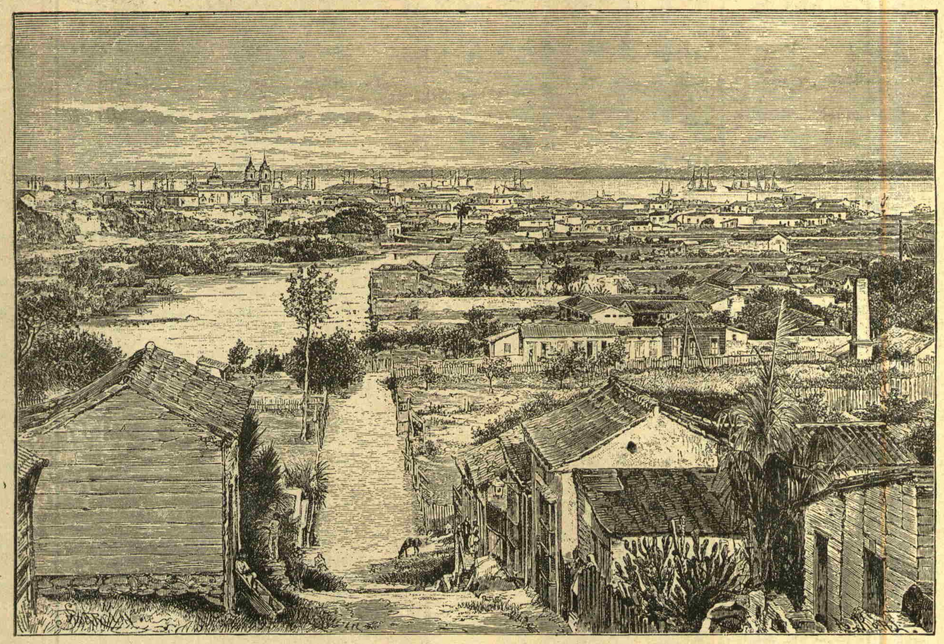

[آمريقانك طوپه طوتمش اولدينى مانازاس قصبه‌سى]

مانملره دوران شتايه دالدم . قلبمى بركره
دها اولديرن بوقيشك او اضطرابلرمه ، او
كيزلى آغلايشلرمه مرحمةً بكا بر تحفهٔ نوين
محبت اهدا ايده‌جكنى اميد ايده‌مزدم ..
سمانك قراكلغى ، آغاجلرك چيپلاقلغى ،
روزكارلرك تهورى .. آه ! بو قهر وغضب
حيات ، قلبمى‌طوكديريور ، پارچه‌ليوردى .
اوجاغمك قارشيسنده ، كاه‌پارلايان،كاه سونن
آلولره‌باقه‌رق دوشونيور ، دوشونيوردم .

پيش نظر حسرتمده ايكى چشم كبودك
بايغين ، صولغون ، پك صولغون خيالاتى
اويناشبوردى . حرارتلى كونشلرك تهاجم
اشعه‌سى ايله صولمش برقماش ، آرتق محبتدن
زياده حرمته‌لايق‌فرسوده‌برزينت ، براحتشام
پژمرده ، براضمحلال تحسر نمون نظرلرمى
يخبرانه آلولره نصب ايتديريور .. دماغمى ،
روحمى برنسيان ايله اويوتمغه چاليشيوردى .
آه ! بن آنى اونوتمامغه ، بن حيات قلبمى
آلك زوال محبتى ايله كومكه — غالبا —
يمنلر ايتمش ايدم . آلك مخمور كوزلرنده
تيتره‌ين تبسملر ايله چيلديريور ، آلك
كيسوان زرتارينه ساعتلرجه ، اوزون
اوزون باقه‌رق بونلرى بوقدر كوزل
يارات‌مقده‌كى داعيهٔ خلقته حيران اوليوردم..
آنكله اكثريا غروب ساعتلرنده برلشير ،
شمدى سنى بكلديكم دره‌نك كنارنده
برلكده تماشاى غروب ايدردك . كونش
قارشى ساحله‌كى طاغلرك آرقه‌سندن يواش
يواش سوزيلير ، بالق قايقلرى پيدربى
دره‌نك صاف وراكد صولرينى ايچه بر
يول ايله كوپورتير ، اطرافه غروبك سكون
تعبناكى دوشر ، كون بيتر ، بزم سوزلرمز
بيتمك توكنمك بيلمزدى ... حرارت
دماغيم يواش يواش آرتار ، خلجانلرم ،
رعشه‌لرم چوغالير ، بردنبره كوزل اللرينى
طوته‌رق صدد كلامى دكيشديررديم ؛ اوزمان
زواللى قيزجغز، خشيتله آووجمدن چكديكى
اللرينه بر مشغوليت بولق ايچون يردن بر
اوفاق قيصا پارچه‌سى آليرم ، درميه آنار و
آنك قعرماده نهان اولوركن سطحنده
حاصل ايتديكى متحدالمركز دائره‌لره‌باقه‌رق
بر آن ايچنده هم قيزاريرم ، هم صارارير ،
بن جرأتمدن اوتانوب ، نادم‌اولوب كوزلرينه
مسترحمانه باقديغم زمان صارى كيرپيكلرينك
اوجنده فجيع ، پك فجيع برسرشك
محزون حجابك تيتره‌ديكنى كورردم . اوف!
بوخاطرات اليمه‌ايله يوركمى نچون پاره‌لايورم،
سنى نچون اوركوتيورم ؟ ..

— بركوچك دمت !

ايشته بن شمدى بودمتى حاضرلامقله
مشغولم . يالكز ، آزيحق صبرايت . سكا
بهارك الك تازه دمتلرينى اهدا ايده‌بيلمكلكم
ايچون طور . شو اسكى، شوصولغون
دمتلرى شكوفه‌دانلرندن آتيم . بونلرى
آتاركن قلبمك ازلديكنى ، بوغازمه‌عقده‌لر
هجوم‌ايتديكنى ، كوزلرمك ياشلرله‌طولديغنى
سويلرسم يالان سويلمش ، مداهنلك ايتمش
اولورم . فقط ذهنم ماتم ماضى‌ايله محزون،
قلبم قيشك هنوزتماميله زائل اولميان‌برودت
ستمسازى‌ايله رعشه‌دار اولدقله برابر بوقدر
صاف ، بوقدر مائى بركوك آلتنده.. بوتازه
بويشيل ياپرافلر آره‌سنده .. ايلك بهارك
بوفيض بيداريسى ، قوشلرك بوترنمات
مسعودانه‌سى حضورنده آرتق يالكز بن

عذاب روحله تيتره‌مكه ، اوزولمكه ، آغلامغه تحمل ايده‌ميه‌رك سكا لايق ، سنك ايچون يارادلمش چيچكلر آريبورم . حافظه‌مك بردوزيه تعذيب وتعطيل ايتمك ايستديكي پارمقلرم ينه بر چيچكك سينه ـ سندن ديكرينك پاى نحيفنه صاريليور .. برحظ بهيمى ، بر ذوق نفسانى ايله ، وحشى برلذتله هرايكيسنى‌ده قوپاريبور .

بن هر آقشام بويله بردمت احضار ايده‌رك سنى بكليورم . لكن بونلرى سكا اهدا ايله سندن بر نظر تشكر آميزه عرض استيهال ايده‌رك حرارت عصبيهٔ مسعوديتمله بركيجه دها اوپوسز قالمق ايچون نه شو دره‌نك ساحل ماضى نشيمنى ، نه‌ده خيال وسوسه‌دارمك بكا عادتا سرزنش ماضى ايله چيترداديغنى اخطار ايتديكى شو باغچه‌نك شو قوملو يوللرى ، حاصلى بوجوارده هيچ بريرمحل مساعد دكلدر . بن بونى بيليور وتك باشمه قاچمق اقتدارندن محرومم .. شمدى سنك رابطهٔ انجذابك ايله بوكويك هرطاشنه ، بودره‌نك هردالغه‌سنه ، بورادە كچه‌جك هردم حياته مفتون اولديغم ايچون :

— قاچهلم ، برلكده قاچهلم .. بو آسمان بى پايانك بشقه برقبهٔ ميناسى آلتنه ، بشقه بردره‌نك كنار پر ازهارينه ، بشقه بر كويك بزم محتمزدن بشقه هرشيئى دوشونه‌ميليرم اولان سكنهٔ زراعى ميانه ، حاصلى بورادن بشقه بريره كيده‌لم .

ديه نياز ايديبوردم . وبتون بونيازلرم هوز جوابسز قاليوردى .

سن‌ده ملاقات ايچون ساعت غروبى اختيار ايتدك . ايشته ماضينك تماماً معكوس بر استهزاسى كبى برحيات ، برحيات محبت سكله‌ده جريانه باشلادى .

سن‌ده كونشك افقلرى آتشلرله ياقديغى بيتاب ساعتلرده شوجويبارك كنارينه كليور ؛ ساحل مقابله‌كى فابريقه‌نك باجالرندن صوك دومانلرك .. انجه ، خفيف ، بياض دومانلرك يواش يواش غروبكاهه‌سوزلديكى ، قوشلرك قافله قافله جامه خواب ليله روان اولديغى ، آرقه‌مزده‌كى ابنيه‌نك هرجامى شمس غاربك اشعهٔ منعكسه‌سى ايله بر بر صفحهٔ آتشين حالنى آلديغى ، الحاصل بر يوم بهارك دها اولديكى آن حيف وحسرتده بتون آب وتاب حسنكله كليور ، بورايه سندن چوق اول كلمش اولان بكا :

— هانى چيچكلرم ؟

ديبورسك .

ينه بالق قايقلرى پيدر پى دره‌نك صاف وراكد صولرينى اينجه بربول ايله كوپورتيور ، ينه اطرافه غروبك سكون تعبناكى دوشيور ، كون بيتيور ، بزم سوزلرمز بيتمك توكنمك بيلميور ...

بهار آقشاملرينك خفيف ، جيد روزكارلرى سطح آبى تهزيز ايده‌رك اوفاق كوپوكلر ، اوفاق دالغه‌لرحاصل ايديبور . آه! كچن بهارك بويله بركوننده ، بوطراوت ، بوجيادت ايله اسن نسيمك حاصل ايتديكى بر دالغه‌يه ، صوك دالغه‌يه توديع ايتديكمز بيوفا محتمز بردها عودت ايتمه‌مك اوزره كتدى . درين ، ابدى ، نامتناهى بر انكينه طوغرو كيتدى . هر ايكيمزده ، شمدى سنك هر آقشام مينى مينى آياقلرى طياديغك بوقيا پارچه‌سنك ، بو بياض طاشك اوزرينه اوطورمش ، اوآقشام حدندن زياده‌سرعتله آقان دالغه‌لره باقيوردق .

بو دالغه‌لر قلبمزدن كيتدكجه متزايد بر سرعتله قاچان محتمزك تماثيل فاميه‌سى ايدى . بن آنك اوفاجق الى طوتمش ، صيقمغه ، بنده اولمكده اولان بر شيئى جانلانديرمغه چاليشيوردم وبردنبره بتون قوتلرم بنى ترك ايده‌رك بروهن حجاب آلود اينجه دوشيوردم .. او ، كوزلرينى صويك سطح راكدينه ديكمش ، آغلايوردى . بن بوماتمك سببنى صورمغه جسارت ايده‌ميور ، يالكز قلبمده پك معزز ، پك معتنا ، پك مقدس برشيئك قيرلديغنى حس ايديبوردم .

بولوحهٔ ماتمك زائر محرمى اولان روزكار آره‌صيره اوندينهٔ كريانك صاچلرينى .. طبقى سنك صاچلرك كبى صارى ، سنك صاچلرك كبى بلنه طوغرو اوزانوب اوج طرفلرندن مائى بر قورده‌لا ايله بوغيلان صاچلرينى تهزيز ايده‌رك يوزمه چاربيور ، بنى ساعتلرجه بيهوش ايتمش اولان تازه قادين قوقولرينى شامه‌مه انفاذ ايديبور ، آرتق بنده بيتاب اولان برقوت اويانديرمغه صاواشيوردى ... كونش كيتدكجه باتيور ، محيطمزه يواش يواش ظلام شب چوكيوردى . بن باشمى آرقه‌مه چويرديكم زمان سمت مشرقده رعشه‌لرله پارلدايان ستاره‌لر كوردم وزواللى قيزجغزه دم افتراقك حلولى اخطار ايچون صارى صاچلرينك اوجلرينى بر بوسهٔ وداع احترامكارانه ايله تقديس ايتدم . هر ايكيمزده قالقدق وايكى طرفى ، سكود آغاجلرى ايله مزين يولك كوشه‌سنه كلديكمز وقت بر برمزه هيچ برشيئ سويلمكسزين افتراق ايتدك . بيلمم ، اوزمان كندى كنديمه قارشى نصل بركين وعداوت حس ايديبوردم .

بر آغاجه طيانه‌رق جانى نظرلرمله زواللى قيزك خطوه‌لرينى تعقيب ايتدم . دومانلى ، بولانيق ، مبهم برحس همان بيچاره‌نك آردى صيره قوشه‌رق تكرار چوبرمك ، او وجود نحيفى ينه او قيا پارچه‌سنك ، او بياض طاشك اوزرينه اوطورده‌رق ابديت محتمى يمينلرله بر دها تأكيد ايتمك ايچون قلب عفيفمى اجبار ايديبور ، فقط برشيئ ، وحشت بشريه‌يه ، درشتئ فطرته بكزر برنخوت بنى بوندن منع ايليوردى ...

— هانى چيچكلرم ؟

آه ! ايشته حاضر . فقط نيچون بوموعد تلاقيى دكيشديرمدك ؟ نيچون هرذرهٔ خاكى ، هرچيچكى ، هربلوطى مخطر ماضى اولان بورى .. نيچون هپ اوقيزك خيال طائر محبتى ايله آغلار كبى كورينن بوكنار جوبيارى انتخاب ايتدك ؟ نيچون بنى بوحجاب وعذابه دوشوردك ؟

سن كلمش : — هانى چيچكلرم ؟ — ديبوردك وايشته تام برسنه‌صكره ، كيم بيليور ، نصل برامبد ، نصل برالم ، نصل برسائقهٔ جست‌وجو ايله اوده كلمش ، سندن ايكى آديم مسافه‌ده بكليوردى .

زواللى چوجق ! پك ضعيف‌لامش ، يناق كيكلرى فيرلامش . كوزلرينك مائيلكنه غريب برصولغونلق كلمش ، اطراف چشمانى موز بر هاله ايله اورتلمش ، الك روحفزا كونش ضياللرى كبى صاف وزرتار اولان صاچلرى قرارمش ، بر هيكل فنا زدهٔ انتقام كبى كلمش ، بلكه‌ده عندنده حالا قيتملى اولان محبتنك مهد ولحد مثابه‌سنده‌كى شو بياض طاشك كتابهٔ ماتمنى اوقيوردى .

— چيچكلرم ، چيچكلرم ؟..

اوت ، او ، اوراده‌طورمقله‌برابر بونلرى سكا اهدايه مجبور ايدم . وسن چيچكلركى ، سوكيلى چيچكلركى آلوب كوك رنكنده‌كى كوزلركى نظر شكران ايله بكا عطف ايتديكك زمان زواللى قيزجغز صاب صارى كسيله‌رك ودوداقلرينى ـ جبر نفس ايله ـ غيرمتنزلانه بوكه‌رك :

— بروقت بكاده نه‌لر ، نه‌چوق چيچكلر كتيرردى !

ديدى ، بوسوزايله سفالت قلبمى .. محبت فانيه‌مك كناه ابديسنى برحجاب انتقام آلود اولق اوزره يوزمه چاربدى .

فقط ، اى خيال متباعد ، عجباهانكى اركك بوكناه ايله تيتره‌مدى ؟ هانكى قادين بومعصيت ايله آغلامدى ؟

— فى ٢٧ نيسان ، ١٣١٤ —

على نصرت

حكمت بدايه دائر

— ٥ —

ادبيات جديده ، منشأ واساسلرى

اون طقوزنجى عصر مدنيتك التمهم كشفيات علميهٔ اساسيه‌دن برى : كرك عالم مادياتده ، كرك عالم معنوياتده هيچ برحادثه‌نك بردن‌بره ، سائقهٔ تصادفله وجود بوله‌ميوب مطلقا اولدن‌برى موجود خفى ، جلى ، بويوك ، كوچوك برطاقم سببلرك برنتيجهٔ ضروريه‌سى اوله‌رق وقوعه كلديكى حقنده‌كى قانون عموميدر . بو قانونك خصوصيله علوم اخلاقيه وسياسيه‌يه تطبيقى علوم مذكوره‌نك روشنى بوتون بوتون تبديل ايله اهميتى فوق العاده تزيد ايلمشدر . تاريخك ، ادبياتك وعلى العموم صنعتك وجودى ايضاح اولونمق ايچون برعرفك تمايلات ابتدائيه‌سندن باشلانه‌رق اقليم مناسبتيله حادثات طبيعيه‌نك تأثيرندن ، بوتأثيرات سببيله تولد ايدن افكار واخلاقك مؤسسات دينيه وسياسيه اوزرنده‌كى نفوذينه قدر بالجمله وقايعى بربرينه ربط ايدن زنجيرك حلقات متعدده‌سى تعيين‌وارائه اولونيور . فى الحقيقه بر دورك وقايع عظيمهٔ اساسيه‌سى هرجهته اجراى تأثير ايتمكدن خالى قالماديغندن برقومك مثلا ادبياتندن بحث اولونه‌جق زمان — اكر جدى برتدقيق اجرا ايدلك ايسته ـ تيليورسه — ظواهر وقايع آلتنده مختفى لدنيات اسبابه كسب وقوف ايچون اوقومك طبايع ممزه‌سى ايله اوزمانده‌كى احوال سياسيه‌سنى ، ترقيات علميه‌سنى ، افكار واخلاقى ، حاصلى برتعبير شامل ايله « محيط » نى ايضاح ايتمك دائرهٔ وجوبده‌در . كچن مقاله‌لرمزده عصر اخيرك نصف اخيرنده فرانسه‌ده پتيشن الك بويوك فيلسوفلردن ايپوليت تنك مطالعاتى تعقيباً بونقطه‌لر عريض وعميق موضوع بحث ايدلمش و نتيجه‌سنده برزمانده‌كى افكار واخلاق هيئت مجموعه‌سنك بوتون صنعته حاكم اولديغى اثبات قلنمشدى .

ادبياتك وعلى العموم صنعتك تصادفى ، كيفى برحال اولوب درونده پتشديكى هيئت اجتماعيه‌نك افكار واخلاقنه مربوط ومنوط اوله‌جغى بوصورتله اكلاشلدقدن صوكره بزم ادبيات حقنده اورتايه سورولن سنبوليزم ، ده‌قادينزم كبى استاداتك بى‌اساسلغى كندىلكندن ثابت اولورسه‌ده اولكى مقاله‌لرده درميان ايديلن قاعده‌لرك ذهنلرده كوزلجه يرلشمه‌سنه خدمت ايده‌جك برتطبيقى اولق اوزره بومقاله‌مزك ادبيات حاضره‌نك منشأ و اساسلرينى تحرى يه حصرى مناسب كورولدى .

***

تاريخ مليمزده ١٢٥٥ سنه‌سنك اهميت مدنيه‌سنى تعريفه لزوم يوقدر . اوسنه تنظيمات خيريه‌نك وقوع اعلانى هر بيوك ملتك ادوار حياتيه‌سنده انجق برايكى كره تصادف اولنه‌جق تبدلات اساسيه‌دن معدود اولديغى جهتله بونك نتيجه‌سى اوله‌رق وجود بولان افكار واخلاقك حال عموميسى بزده‌ده يكى برهيئت اجتماعيه‌نك مبانيسنى احضار ايتمشدر .

فى الحقيقه ، اوزمانه‌قدر « آسيائى » صفتنى محافظه‌ايدن برمدنيت ايجابات زمانى ، ضروريات حياتى درك ايتمش اولان او بلند همت عظمای دولتك مساعئ مشكل شكنانه‌لريله آرتق آوروپاليلاشيوردى . بواحتياج ايسه الك اول جنتمكان سلطان سليم خان ثالث حضرتلرى طرفندن درك وتصميم بيورلمش وهنوز نابموسم اولمقدن طولايى برمدت ايچون عقيم قالان تشبثات اصلاحاتپروانه‌لرى نهايت چوق كچمه‌دن ، ١٢٥٥ تاريخنده ، برشعشهٔ اميد بخش ايچنده متجلى اولمشيدى . ايشته ملتك خاك پر فيض ادراكنه بوتاريخده سرپيلن خير كار تخملر اواصلاحاتى اجرا وتطبيقه مأمور ذوات عاليه‌نك قيلداماز بركتلهٔ مانعه حالنده‌كى افكار عتيقه‌يى ايجابات مدنيه‌يى قبوله‌سوق ايچون ابدال ايتدكلرى زلال همت وغيرتله نشو ونما بوله‌رق پك آز برزمان ايچنده قابليت تمدنيه‌مزك ازهارنزاهتيله ريباض عرفان ملتى تزيين ايلمشدى . وقوعات تاريخيه‌ده بر ياندن بودور انتباهك انكشافنه خدمت ايديبوردى . حكومت سنيه مجار ملتجيلرينه آغوش رأفت وحمايتى آچه‌رق بوتون عالم مدنيت وانسانيتك تقديرات منتكذارانه‌سنى جلب ايديبور ، برنشانهٔ شكران اولق اوزره لوندره سفيرمزك عربه‌سى « ياشاسون تورکيا ! » آوازه‌لرى آرمسنده اهالى طرفندن كمال حرمتله چكيليوردى . صوكره ، بيك ايكيوزتمش سفرنده بوتون عاليجناب قلبلر ، تركلره يان‌ياته ، برصفده دوكوشمك اوزره شرفه شتابان اولويرلردى . پك چوقلرى بالاهتدا خدمت دولتده قالان مجار ملتجيلرينك همان كافه‌سى زمانك ترقيات علميه‌سى ايله تمية وجدان ايتمش منورالفكر ، محب ترقى ذوات ايدى . ينه بويله خرستيان وطنداشلرك خدمت دولته قبولى . بو كبى ذوات ايله ، آوروپاليلرله اختلاط ، آوروپا لسانلرينى تحصيل ومملكتلرينى زيارت ايچون وجود بولان خواهشلر مفكره‌لرده بوتون يكى تأثيرات حصوله كتيريبور ؛ محسنات واختراعات مدنيه‌نك مملكتمزه تطبيقى ذهنلرده كسب هنر ومعرفت ايچون تحسلر پيدا ايديبوردى . آكلاشيليوردى كه دنيا بزم اووقته قدر بيلديكمز كبى دكلدر . عراق وادىلرندن اندلس صحرالرينه پرواز ايدن مرغ معرفتى شيمدى آوروپاليلر كندىلرينه آليشد ـ يرمشلر ، بسلمشلر ، بويوتمشلردر . اكر بوكون ياشانمق ايسته‌نيورسه آرتق اوعلم وحكمتى بولديغمز يردن ، اورادن ، آوروپادن آله‌رق ملتمزك جوهر پاكنه آشيلامق ، بويله‌جه يكى ، كندى عصرمزه مخصوص بر هيئت اجتماعيه يتشديرمك لازمدر . بوتون افكار منوره اصحابنجه بو نتيجه غايهٔ مقدسهٔ آمال اتخاذ ايدلمشيدى . علوم عسكريه ، علوم طبيه ، حكميات ، ادبيات ، حاصلى هرشى ترجمه اولونيور ، غزته‌لرله نشر ايديليور ؛ بردارالفنون آچيليور ، بورادە عمومه مخصوص درسلر ، رمضان كيجه‌لرنده ادبى ، فنى مسامرەلر ، قونفرانسلر ويريليور ؛ تقويم وقايعده صوربون دار الفنونده‌كى درسلرك ترجمه‌سى ، علم ثروته ، علم اصول ماليه‌يه عائد كتابلرك تفرقه‌لرى كورولير . ترقيات علميه‌يى تأمين ايچون هيئتلر تشكل ايتمش ، رساله‌لر تأسيس اولونمشدر . بوتون بوسعاى فكرلرده بروسعت پيدا ايديبور . نهايت كندىمزى ، تركلكمزى ، عظمتمزى آكليورز . بالنسبه آز بر همتله ، آز برزمان ايچنده وجوده كلمش ترقيات ماديه ومعنويه‌دن استدلال ايده‌رك بوصورتله دوام ايده‌جك مساعئ مستقبله‌مزك بزى نه بالاتر

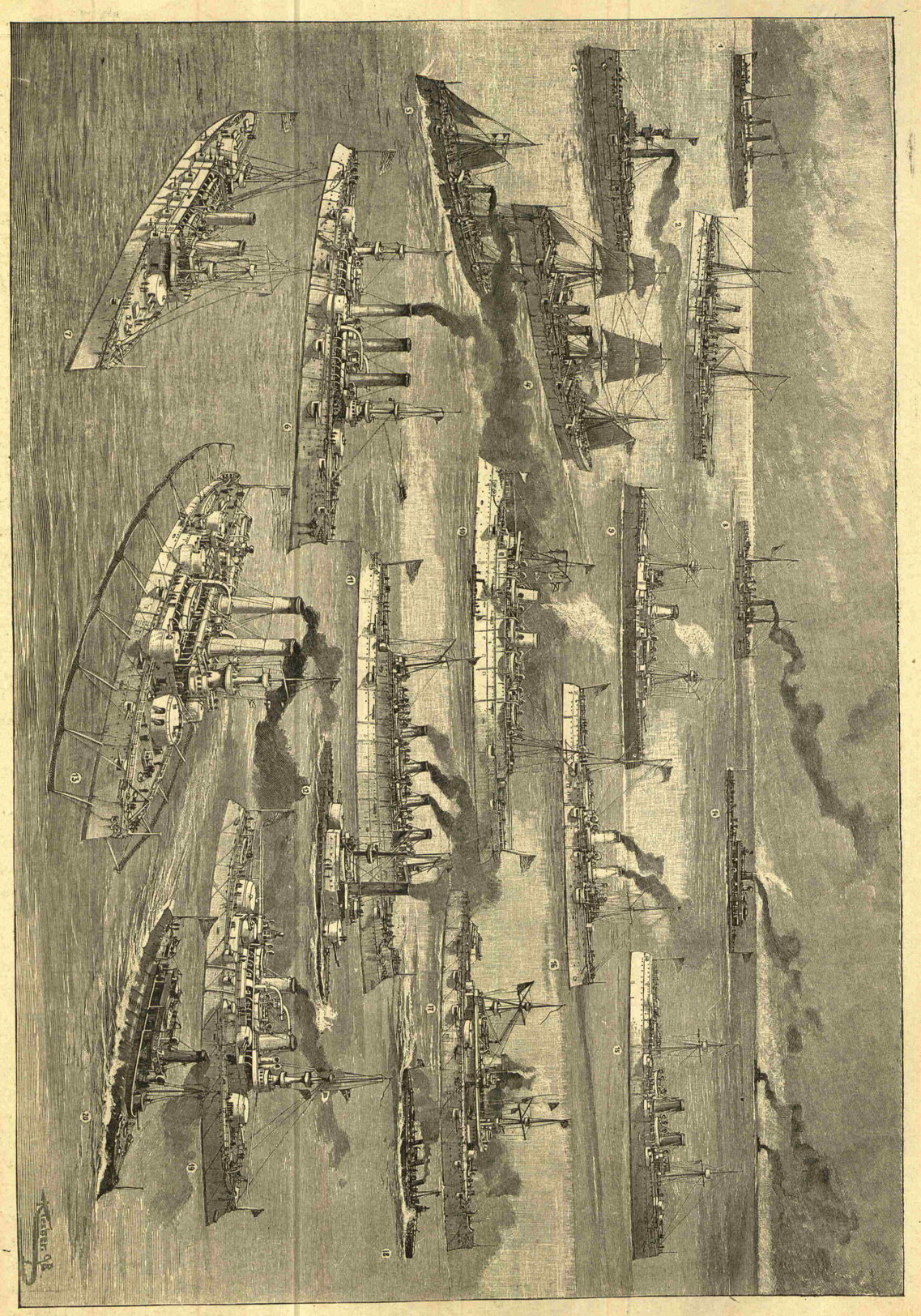

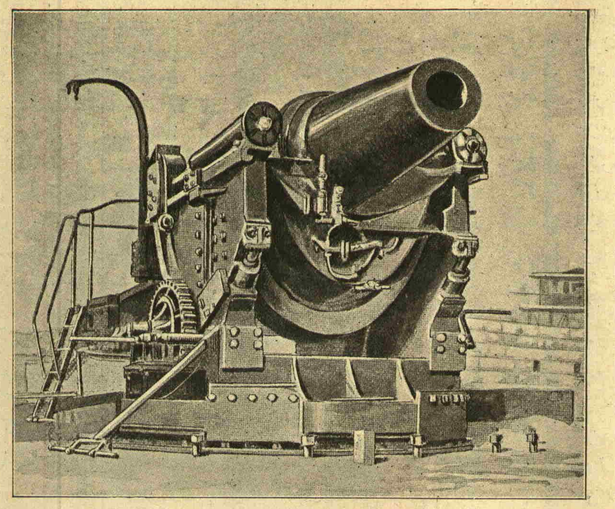

[نیورق شهرینی مدافعه‌یه مخصوص اسلحهٔ ناریه‌دن اوتوز سانتمتره‌لك برقطعه طوبی]

بر مرتبه‌یه اصعاد ایده‌جکنی حس ایدییورز . خیلی دوام ایتمش برحال تذبذبك سیئه‌سی اولان مصائب ماضیه‌مزدن متحصل داغدرون بیك‌ایکی یوز یتمش سفر غالبانه‌سیله زائل اولشدر . اسکی زمانلرك اوحمیتلی ، اوفدا کار قانی بویکی عصارهٔ حیات ایله قوت بولدرق طمارلرمزده چیرپنیور . بوتون قلبلر ترکلکك عظمتی‌ایله مشحون . بوتون قلبلر تعالئ وطن اغورنده بر عطش فدا کاری ایله مسهوف . ایشته افکار واخلاقك بوحال عمومیسیله تولد ایدن بوحسیات ، بوقابلیات ادبیاتده « اسلام بك »لر ، « عاکف بك » لرده اجتماع ایدییور . بونمونه اوزمانك شخص غالبیدر . یعنی هرکسك مالك اولق ایسته‌دیکی شی بویله حمیتلی برقلبدر . بوایسه اکزیاده تیاتروده کوستریله‌بیلیور . برروماناك اوزون صحیفه‌لری ، برشعرك محتاج تعلیم دقایقی بوناشکیب ، بوپرغلیان روحلر ایچون تحمل اولونماز برمشغله‌در . اونلره برایکی ساعت ایچنده ، عالم جاهل هرکسه ، تا موجودیت صمیمیه‌لرینی لرزان ایده‌جك قدر فدا کارلق‌اله ، علو جناب ایله مملو پر آتش صحنه‌لر ، منظره‌لر لازمدر . اثرلرده ایچه تحلیللر ، روحی تدقیقلر کورولور . چونکه اومبذول عصارهٔ حیاتك یتشدیردیکی روحلره بورقتلرك لزومی یوقدر . اونلره کندیلرینك حس ایده‌جکلری ، تلذذ ایلیه‌جکلری کبی مهیب ، علوی حسلر ینه اویله مهیب ، علوی ، پرطمطراق براسلوب‌ایله تصویر اولونمالیدر که آکلاسینلر . فی‌الحقیقه بویله تصویر اولوندی . تاریخ ادبیاتمزده مثلی کورولمدك بربهار بدایع فیضان جوشاجوشی ایله حدائق ادبه برطراوت سرمدی سرپدی . یاواش یاواش ، برجریان طبیعی ایله زمان بوایلك غلیان شبابه بر دور کمالك ویره‌جکی سکون و وقوفی کتیریور ، نهایت « تعلیم ادبیات » بوقواعد جدیدهٔ ادبیه‌یی محاکمه وتدوین ایدییوردی . فقط ...

فقط صوکره برعکس العمل باشلادی . بوبرپارچه غریب ایدی . آچیقدن آچیغه میدانه چیقه‌نجی یرده قالین برپردهٔ ریایه‌بورونه‌رك اذهان ناسی آوروپا احوالندن تنفیر ایدییور ، ظاهراً « اوت ، آوروپالیلردن آلمالی ؛ فقط ایلرینی آلمالی ! » یولنده‌صورت حقدن کورونن برخط حرکتی تعقیب ایلیوردی . برعکس العمل منفی برحرکت اولدینی ایچون ذاتاً مثمر اولهماز . بوندن فضله بوزمان خادملری ایچنده براقتدار جدی صاحبی‌ده کورولمدیکندن بوعکس العمل دورندن ادبیات نامنه پایدار اولهجق براثر قالمامشدر ؛ بلکه برقاچ یاریم صرف ، لغت کتابی بولونور ؛ فقط بز ادبیاتدن بحث ایدییورز .

بوعکس العمل سیئه‌سیله ادبیاتمزك او ایلك حیزی دوام ایده‌مه‌مش ، هله صوك سنه‌لر ظرفنده ساحهٔ ادبك اکرم ، حامد امضالرندن محروم قالمسی ادبیاتمزده بویوك بربوشلق آچمشدی .

ایشته بونك ایچوندرکه اسکی دور فیضك آثار تعالیسنی ادراك ایتهمش اولان شبان حاضره ١٣١٢ سنه‌سنك حرکت ادبیه‌سیله یکیدن باشلایان دورهٔ ادبی کورد کلری زمان فرط مسرتدن شاشیردیلر ؛ عادتا « بزده ادبیات یوقدی ، هیچ یوقدی ، یکیدن وجوده کلدی ! » دیدیلر . حالبوکه بو یکی کورد کلری دورهٔ ادب بر مدت ایچون بر آن سکون کچیرن ادبیات صحیحه‌مزك ایقاظندن عبارت ایدی . بوایسه بالضروره وجودبوله‌جقدی . چونکه عالم‌مدنیتله اختلاطمز ، مناسبتمز سنین اخیره‌ده اولکنه نسبتله فوق‌الحد تزاید ایتدیکی کبی تا کویله‌قدر تعمیمنه شایان تشکر بر غیرتله چالیشیلان نعمت معارف‌ده ثمهٔ فکر ووجدان ایله اك فیضلی ثمرات نافعه‌سنی ویرمکه یوز طوتمش ، مکاتب عالیه هردرلو نشبثات ترقیپرورانه‌یه مدار استناد اوله بیله‌جك برجوهر معرفت تهیئه ایلمشدی . ایشته افکار ، اخلاق وحسیات عمومیه‌ده حصوله کلن بواستعدادنتیجه‌سیله بوکونکی ادبیات یاشامغه باشلامشدر .

فی‌الحقیقه ادبیات حاضره‌نك صورت تشکلی کوستریلنجه بونی ایجاب زمانك تهیئه‌ایتمش اولدینی تجلی ایدیوریر : ١٣١١ سنهٔ رومیه‌سی نهایتلرنده مکتب رساله‌سی برهفته تعطیلدن صوکره بوسبوتون یکی برپروغرام داخلنده انتشار ایدییوردی . اك اول شعرلری نظر دقتی جلب ایتدی . ایلك نسخه‌سنده کی « شعر محزون » ایچون براز زمان اول توفیق فکرت بکك ریاست تحریریه‌سی آلتنده یکیله‌شن ثروت فنونك اوفاق برفقرهٔ تقدیریه‌سی بو ایکی جریده آره‌سنده برقرابت فکریه‌نك وجودینی کوستریوردی . شایان دقتدرکه دها بو زمان توفیق فکرت وجناب شهاب‌الدین نامللری بری برلرنجه هنوز غرته ستونلرنده طانمش ایدی . چوق کچمه‌دن برچوق اصحاب‌اقتدار بوایکی جریده‌نك اطرافنده اجتماع ایدییوردی . استاد اکرم بونلری‌تشویق وتقدیر ایدییور ؛ سزائی بك ، متمللی زاده‌طاهر بك معاونت تحریریه‌ده بولونیورلر ؛ خالد ضیابك شخصی بر معارفهٔ قدیمه‌یه استناداً دکل محضا توافق‌مسلك اثری‌اولهرق « مائی‌وسیاه » نی ثروت فنونه کتیریور ؛ ع . نادر ، ح . ناظم ، اسماعیل‌صفا ، سلیمان نسیب ، سیرت ، احمدکمال ، حسین سعاد ، محمد رؤف ، رشدی نجدت ، صفوتی ضیا بکلر مزیات ذاتیهٔ ادبیه‌لریله بربرلر کلدرك ثروت ادبیه‌مزی تزیید ایدییورلردی . مختلف نقطه‌لرده ، مختلف صورتلرله یتشدکاری حالده عینی فکرده ائتلاف ایدن بوذوات برکون اول بری برلرینك یاباجیسی اولدقلری حالده برکون صوکره رابطهٔ مسلکله دوست اولیور ؛ دها صوکره ابراهیم جهدی ، حسین دانش ، فائق عالی امضالرینده بوفهرست غیرتوران ادبه انضام‌ایدییوردی . ینه شایان دقتدرکه بوذواتك کافه‌سی مملکتمزده‌کی درجات تحصیلك اك صوك نقطه‌سنه واصل اولش ، عمومیتله فرانسزجه‌یه واکثریتیله سائر اجنبی لسانلرندن برینه‌ده‌واقف تربیه‌لی ذاتلردر .

ایشته ادبیات جدیدهٔ حاضره بویله‌جه‌سائقهٔ زمان ایله حیات بولمشدر . یوقسه « ده‌قادانلر » مقالهٔ تعریضیه‌سنده وهم اولوندینی کبی فرانسز مسالك اخیرهٔ ادبیه‌سندن — آرتق فرانسه‌ده بیله وجودی قالمامش دینیله بیله‌جك قدرسونوب کچمش‌اولان — ده‌قادیزمی ترکیه‌یه تطبیق ایتمك ایسته‌ین برقاچ کنجك کسب تفرد ایچون‌دوشونوب طاشینوب بولمش اولدقلری بر وسیلهٔ اشتهار

دكلدر . زمان بونى تهيئه ايلمش، اوفاق بروسيله بو آثارادبيه‌يى هپ بريره جمع ايديويرمشدر . هم بوذاتلرك كسب تفرد وتميزه هيچ احتياجلرى يوقدى . چونكه اساساً بزده يازى يازانلرك الك ايياريندن بولونيورلردى . جناب شهاب الدين حقنده « احمد مدحت » امضاسيله ترجمان حقيقت ستونلرنى طولديران مدايح واثنيه هنوز اوتوتولمادى . خالد ضيااييه — سزائى بك افندى ايله برلكده — بزده رومانك يكانه مؤسسلرندن بولوندينى ايچون اساساً كسب تميز ايتمش ديمكدر. هله توفيق فكرت بكك مكاتب اعداديه ادبيات صنفلرنده آثارى ازبرلتديرلسنه باقيليرسه تأسيس شهرت ايچون برسى غريبه مساجتدن مستغنى اولديغى آكلاشيليرر . ع. نادر بكك ، اسماعيل صفا بكك آثارينى استقبال ايدن آلقيشلرى ايسه اخطاره حاجت كورەمم . شوقدر وارككه بوذاتلر اوقويه‌رق ، چاليشه‌رق متصل ترقى ايتدكلرى جالده اسكى قارئلرك شيمديكى معترضين ومحررين قسمى يه اسكى موقعلرنده قالمش اولدقلرندن شتملر ، تحقيرلر ياغمغه باشلادى . بونلره الك زياده جناب شهاب الدين هدف اولييوردى . حالبوكه آره‌دن برقاچ سنه گچر گچمز بوتون بو تعريضلرك هيچ بر حكمى قالمادى . محضاتخلق اولسون ديه ، هيچ يوقدن اورته‌يه بر ده‌قادان اوبونمغاى چيقاران مدحت افندى حضرتلرى « بم جناب شهاب الدين وخالدضيا بكلرگبى ذاتلره ديه‌حكم يوق ، بن اصل ده‌قادانلره اعتراض ايدييورم » يولنده برمدافعه ايله خلق نظرنده ده‌قادانلغك سرافرازانندن عداولونان خالدضيا وجناب شهاب الدين بكلرك لياقت باهره‌لرينى تسليم ايله اولكى سوزلرك حكمسزلكنى اعتراف ايتمش ؛ جناب شهاب الدينه تعريضى سرمايهٔ افتخار بيلن ، جناب شهاب الدينه «اميه‌سيل» ديين غرته‌جيلر بو شاعرك اثرلرينى آرتق « آثارمخلده » صحايفنه گچيره‌رك تقدير خوان اولغه باشلامشدر. بوحالده شوگچن ايكى سنه‌يه برنظر اجمالى عطف ايدنجه هب اوكورولتيلردن، مناقشه‌لردن يالكز يازيلان اثرلرك پايدار قاله‌بيلمش واو اثرلرك‌ده اصحابى ايچون ايشته بروسيلهٔ مفخرت وجوده كتيرمش اولدينى ميدانه چيقار . ذاتاً فضله برشى‌ده ادعا اولونميوردى .

بوتعريضاتك اسبابنى معترضلرك حسدلرندن باشقه اسكيدن برى موجود برمنافرتك زمانمزه قدر امتداد ايدن حالنده آرامالييدر . فى الحقيقه ١٢٥٥ تاريخندن اعتباراً آوروپايه طوغرو آتيلان آدملر نه قدر متين اولورسه اولسون سرعت سيرى اشكال ايده‌جك موانعله محاط ايدى . حتى بو موانعك غلبه‌سيله براز اول بحث ايتديكمز عكس العمل وجوده گلمشدر. فقط لله‌الحمد ملكمزده‌كى ترقيات علميه وفكريه بوموانعى ياواش ياواش ازاله ايده‌رك بوگونكى حركت ادبيه‌يى تهيئه ايتدى . فى الحقيقه بوگونكى ادبيات ادبيات جديده‌مزك خيرالخلفى اولمقدن باشقه برشى دكلدر . واقعا اونك تماماً عينى عد ايدلز . چونكه زمان يورورکن بوقابل اولەماز. مع مافيه اوزماندن برى برخيلى تحولات وقوعه گلمكله برابر اساس دگيشمه‌مشدر : آوروپادن استفاده : ايشته ادباى جديده‌مزك الك اساسلى ، الك شموللى رابطهٔ ائتلافى بونقطه‌در. آوروپايى طوغرودن طوغرويه تقليد دكل ، آوروپادن يالكز بوتون عالم انسانيته قابل تطبيق قواعد عموميه آلته‌جق ؛ صوكره بونلر زمانمزه ، مكانمزه ، استعداد مزه كوره بزده ملى ثمره‌لر حصوله كتيره‌جك . مثلا صنعت نه‌در ، بوندن مقصد نه اولەبيلير ، بونك قاعده‌لرى نه‌در ، آوروپا مشاهير ادباسى نه‌صورتله چاليشمشلر، نه يامق ايسته‌مشلردر ، نه‌صورتله حركت ايتدكلرى زمان موفق اولمشلردر؟ ايشته بورالرى كورولەرك ، كوستريلەرك علوم وفنونك ترقيات حاضره‌سى تعقيب اولونەرق استعداد ملى داثره‌سنده بو ترقيات بزده‌ده حصوله كلەجكدر . يوقسه اجنبى برادبياتى طوغرودن طوغرويه تقليد ايله هيچ برنتيجه حاصل اولمايەجغى الەگچن الك ساده برحكمت بدايع كتابى بيله آكلاتير .

***

ادبيات جديدهٔ حاضره‌نك ترقى وتوسعنه قارشى كوستريلن ممانعتلردن بحث اولوندينى صره‌ده غريب برسيماى ادبيى، پارس مخابرى على كمال بكى اونوتمق قابل اولميور . على كمال بك برايكى سنه‌دن برى محررات مختلفه‌سنى اقدام ستونلرنده خلقه كمال ذوق ايله اوقوتيور . بوبابده اختيار ايتديكى طرز حركتى تقدير ايتمه‌مك الدن گلمز . عينى برنقطه‌ده، عينى برفكرده ثباتك موجب كلال اولەجغى ، اصل مقصد ايسه اقدام قارئلرينى يورمه‌دن غرته مندرجاتنك تعميم فوائدينه چالشمقدن عبارت اولدينى جهتله على كمال بك - طبيعى بونى ملاحظه ايده‌رك - برمسلك اختيارى كلفتندن وارسته قالمشدر. بوكون ادبيات حقيقيه درسلرينى ترجمه ايتمش ، يارين بوهمتى رد وانكار ايده‌رك بزه جديتله ، تاريخ ايله، علوم وفنون ايله . يالكز بونلرله توغلك لزومندن بحث ايدركن ايرتيسى كون حيات قيرنتيلرتى دوكمش ، صوكره رفرف خياللره، گونده برلره ، دقيقه‌ده ثانيه‌ده برلره دوشمشدر . آرمده بر - عددجه كثير اولان برصنف قارئنيك حسن توجهنى جلب ايچون - غرب حياتندن ، ادبيات جديده‌مزك فنالغندن شكايت ايتمه‌يى‌ده اونوتمامشدر . فقط حسن توجه جلب ايتمك ، بر شهرت سهيله استحصاليله يازيلرينه مخرج تدارك ايلەمك احتياجى دوشونولەجك اولورسه بومعذور كورولور. خصوصاكه على كمال بكك يازيلرنده فرانسزجه بيلمه‌ينلر ايچون شايان استفاده شيلرده چوقدر . فرانسز غرته‌لرى استانبوله اقدام مخابراتندن دها چابق گلسه ايدى فرانسزجه بيلنلرده پارس مخابراتى اوقويه بيليرلردى. على كمال بك يازدقلرينى اوقومق سرينه‌ده شدتله واقفدر . بونك ايچوندركه بروقعهٔ مهمهٔ ادبيه‌دن ويا ساثره‌دن بحث ادركن بو تفصيلاتى غرته‌لردن ترجمه ايتديكنى سويلەيەجك يرده اودلارا ، رعنا ، مطرا ، بورام بورام ، زيبا افاده‌لريله - كندينى كيدوب كورمش كبى - قانغال قانغال يازاركه بو، موضوع بحث اولان مسائله قارئلرى نظرنده مراقى جالب بررنك ويرر . ايچابى حالنده ، - آرتق غرته‌نك مسلكنه كوره - مثلا ايل زولايى مدح ايدر . بونك «ژورنال» غرته‌سنه پول بورژه طرفندن يازلمش برمقاله اولديغى سويلنسه بورژه نامنى بيلمه‌ين قارئينجه اهميتدن عارى طوتولەجغنه واقف اولديغى ايچون ايكى سنه‌دن برى قارئلرى عندنده كسب ايتديكى نفوذ واعتماده كوكنه‌رك برقاچ عربجه بيت ايله قاريشديروب ترجمه‌يه ماهرانه نقل ايدييورر .

على كمال بكدن صادراولەجق مطالعات، شو ايضاحاتدن صوكره ، آرتق كيمسه‌يه غريب گلمز ظن ايدرم !

— ١٢ نيسان ، ١٣١٤ —

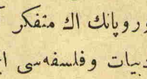

تكامل تنقيد

ج

ادبه طقوزنجى عصر

برنجى دور

سنت - بوو، فمر

١٨٠٠ — ١٨٣٠

مادام دوستائل — شاتوبريانه — ويلمه [*]

روسسونك فلسفه‌سندن استنتاج ايدلمسى ممكن اولان نظريات ادبيه تماميله نمايان انتشار اولمق ايچون ايچه زمان بكلەمك ، تا اون طقوزنجى عصرك مبدأنى ادراك ايتمك لازم گلمشدر. بونظريات ادبيه‌يى اصل عرض ومدافعه ايدن مادام دوستائل‌در : ادبيات والمانيا نامنده‌كى ايكى اثرنده مومى اليها بونلرى پك موشكافانه وموضحانه بسط وتعريف ايله اون طقوزنجى عصر تنقيدينى همان همان تأسيس ايتمشدر .

بو اثرلردن برنجيسنك اصل اسمى

[*] Emile Faguet : XIXm. siècle,
Paul Albert : XIXm siècle,
Brunetiere: Evolution de la critique.

« مؤسسات اجتماعيه ايله مناسباتى نقطهٔ نظرندن ادبيات» اولوب بونده محررينك اثبات ايتمك ايستديكى شودر : ادبيات باشلى باشنه برشى اولميوب برطاقم مؤثراتدن تولد ايدر؛ بومؤثرات دين، اخلاق وقوانيندر. اخلاق ، دين ، قوانين‌ده بالاخره ادبياتك تحت تأثيرنده‌درلر . مومى اليها مشهور ادبياتلرى تفسير وتشريح ايله برچوق مثاللر كتيره‌رك بونظريه‌سنى محاكمه واثبات ايدر . فرانسز لسانندە صنعت تحريره وقواعد ذوق سليمه دائر - دهازياده‌سنه احتياج قالميه‌جق درجه‌ده - درسلر ، اثرلر وارگن فكر ادبياتى بويله تعديل ايدن اسباب اخلاقيه وسياسيه‌نك لزومى درجه‌ده تحليل ايدلەمسندن ، اوزمانه قدر انتشار ايدن آثار ايله ملكات بشريه‌نك درجه درجه نصل تأثرياب نما اولديغى هيچ كيمسه‌نك ملاحظه وتدقيقه تصدى ايتمەمسندن شكايتلر ايده‌رك بونلرى تدقيق ايله فكر بشرك فلسفه‌ده‌كى بطى فقط دواملى روشنك، صنايعده سريع فقط متمادى موفقيتلرينك حد ومقدارينى تعيين ايتمك ايستر. ايتاليان ، انكليز ، آلمان، فرانسز اثرلرى اره‌سنده موجود اولان باشليجه اختلافاتى مطالعه وتتبع ايده‌رك بو اختلافاتك وجودينه باشليجه سبب مؤسسات سياسيه ودينيه اولديغنى سويلر .

مادام دوستائل‌ك پايدينى شيلردن برى‌ده فرانسزلره اجنبى ادبياتلرينى طاتمقدر ؛ بونلرى متين وصائب محاكمايله تشريح ايده‌رك فرانسزلرى دقت ومقايسه‌يه سوق ايلمشدر . واقعا اون سكزنجى عصرده فرانسزلر انكليز ادبياتنه براز تمايل كوستر - مشلرسه‌ده انكليزلردن يالكز كنديلرينه بكزمين شيلرى تقليد ايله ديكرلرينى كلامغه چاليشمامشلر ، يعنى فرانسز ادباسى انكليز ادبياتى كندى قواعد قديمهٔ ادبيه لرندن تجريد فكر ايله تدقيق ايتمەمشلردى . ايشته مادام دوستائل بونى ياپدى ، اوزمانه قدر بايبله بايبله اوقوديغى المان وانكليز اثرلرندن بايبله بايبله بحث ايتدى . هم مثلا شكسپيه‌رده فرانسزلرك موجود ومعلوم اولان نظريات ادبيه‌سنه مخالف ، تماماً برانكليز اولمق حيثيتيله مخالف نەوارسه اونلرى، كذا وەرته‌رده‌هپ آلمان مخصوصاتى عرض وافاده ومدافعه‌يه چاليشدى . بو اثرلرك صنايع خصوصيه‌سى المان وانكليزلره مخصوص نەوارسه اوكا ، يعنى طبيعته ابتنا ايدييوردى . مومى اليها بونلرك اوليه‌اولمى فنا اولملرندن دكل اوايكى ملتك تأثيرات احوال اجتماعيه‌سندن ايلرى كلديكنى ، وبوضرورى اولديغنى بيان ايلدى .

مادام دوستائل بونشرياتى اوزرينه قارئلرجه قلاسيك تنقيدك اسكى تجارب ادبيه‌يه بنا ايدلمش قاعده‌لرندن شبهه حاصل اولمغه باشلامشدر. اونلرجه كوزل اثر وجوده كتيرمك ايچون مطلقا بوقاعده‌لره رعايت لازم ايكن انكليزلر ، المانلر طرفندن اوقواعده رعايت ايدلميه‌رك يازلمش اثرلرك ينه كوزل ، هم دها باشقه بر كوزللكله كوزل اولمسنى نه‌يه حمل ايتملى ؟ ديمك بو قاعده‌لرك معناسى يوقدر ، لزومى يوقدر .

مادام دوستائل اوزمانه قدر بريكمش قواعدى هرج ومرج ايله حكمت بدايعده اعطاى حكم ايچون نه‌قدر كيزلى ، نه‌قدر محتاج تدقيق نسبتلر كوزه‌تلمك لابد اولديغنى اثبات ايتمكله چاليشه‌رق اكلاتيركه: انكليزلرك، فرانسزلرك ذوق ادبيلرينى ارتق ارسطونك ويا بو آلونك برقاعده‌سيله تحليل ممكن اولميوب بونك ايچون دهاباشقه مسئله‌لرك ، ايكى ملتك مسائل اجتماعيه‌سنك تدقيق وتشريحى لازمدر .

يعنى اوزمانه قدر بر اثر ادبى باشلى باشنه برحادثه كبى ، هانكى اراضيده ونصل نشو ونما بولديغى مراق ايدلمين برميومنك طادياشى كبى مطالعه ايديلير كن بوقادين اصل تدقيقى لازم كلن جهتلرى آراشديره‌رق ادبياتك اخلاق ايله ، دين ايله ، قوانين ايله مناسباتى كوستر مش ، بويله‌جه بر اثر ادبى‌ده باشلى باشنه متحصل بر شى اولميوب برچوق مؤثراتك ثمرهٔ ضروريه‌سى اولديغنى آكلاتمشدر .

بو نظريه تعميم ايدينجه شوكا دسترس اولونوركه بر اثر حقنده بيان حكم ورأى ايچون مؤلفك منسوب اولديغى ملتك اخلاق وقوانين واعتقاداتى تدقيق ضروريدر ؛ يعنى المان وانكليز اثرلرى‌ده — قلاسيك ادبياتى قواعدينه موافق اولمامقله برابر — كوزل اولەبيلير . هرشى نسبيدر ، تنقيددە دستور وضع ايتمك مشكل ، هان محالدر ؛ بر حكم ويرلديكى زمان اهم اولان شى اوحكمك اعطاسى دكل لازم كلن اسبابك صورت تدقيقيدر . بو اسباب اولرى قواعد ادبيه ايلەمنطقدن استخراج ايديليردى، بوندن صوكره باشقه يرلرده آرانەجقدر .

مادام دوستائل دساتير موضوعهٔ ادبيه‌يى بوغير قابل جرح اثباتلرله ردايده‌رك صنعتى هردرلو قيودن آزاده كوسترمش وبويله ياپمقله فلسفهٔ ادبيه‌يى‌ده قورنارمش اولدى ، اوزمانه هيچ بر فرانسز منقدى كورولەمشدى‌كه بو آلونك نفوذندن قور - تولسون‌ده اويله بيان فكر ومحاكمه ايتسين . تنقيدك بونوعى اون‌طقوزنجى عصرده تجلى ايتمشدر : بر تنقيدكه حكم ايتمكدن زياده اكلامغه چاليشيور ؛ قطعى نتيجه‌لردن ، مطلق نظريه‌لردن ، قيود عتيقه‌دن واز گچه‌رك بتون وظيفه‌سنى ايضاح وتفسيره حصر ايدييور .

مادام دوستائل « المانيا » نامنده‌كى اثرينى بواصول تنقيده رعايتله ترتيب ايدر، المان ادبياتى بو آلت ايله تدقيق وتوضيح ايلر ، اوزمانه قدر فرانسزلرك المان ادبياتى پك حقسز اولەرق « ذوقسز » وفلسفه‌لرينى « مجنونانه » ديه ياد ايتملرينه تعريض ايله بونك هيچ دوغرو اولمديغنى كوستر ، اوروپانك الك متفكر آدملرى اولان آلمانلرك ادبيات وفلسفه‌سى ايچون ديركه :

برادبيات بزم قواعدمزه موافق اولميه‌رق تشكل ايتمش اولەبيلير ؛ برطاقم يكى فكرلر كورولوركه بزم ايچون غريبدر ؛ برچوق يرلرده كنديلرندن آيريليرز؛ فقط بونلر حقنده راست كله حكم ويره‌جكمزه اسبابنى آرايەلم . بيليرمكه هريرده عقل وحس بردر فكرينى الاكن بسلين آدملر واردر ؛ بودوغرو ايسه‌ده او ايكى قوتك هريرده آيرى آيرى افادهٔ حال ايتديكنى‌ده اونوتماملى . انسانلرك هرمملكتده

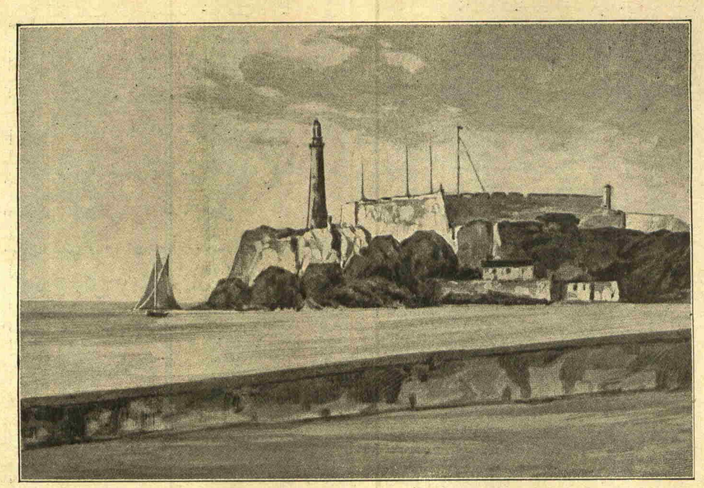

[هاوانادە واقع مورو قلعەسنك منظرەسی]

ایکی کوزی ، بر برونی ، بر اغزی وارسەده مجموع اعضای وجهیەلرندن تشکل ایدن ملاحتلر هر مملکتده باشقه درلو تلقی ایدیلیر ؛ بوراده کوزل اولان شرقده اویله عد ایدلز ، نتەکیم بر شرق کوزلی ده چینده عینی تلقییه دوچار اولور . مادامکه طبیعت بوقدر متخالفدر ، عادتك، یعنی قرارسزلغك النده بولونان صنایعی نصل عمومی ودائمی قوانینه ربط ایدرز ؟ بوصنایع حقنده وسعتلی بروقوف حاصل ایتمك ایسترسەك بونلری مختلف ملتلرك نصل وجوده کتیردکلرینی تدقیق ایتمەمز اقتضا ایدر ؛ « تراژەدی » نك نه اولدیغنی بیلمك ایچون قلاسیکلرك یاپدیغی کبی یالکزاسکی یونان هائله‌نویسلرینی اوقومق الوبرمز؛ دها بویوك کوزللکلر بولق ایچون هرمنبعه مراجعت ایتملیز؛ انکلیزلر، المانلر بزم کبی قدمایی تقلید ایتمکلری حالده دها باشقه کوزللکی حائز اثرلر وجوده کتیرمشلردر ؛ بونلره امتثال ایدەلم.

مادام دوستائل ، بویله‌جه ، اجنبی ادبیاتلرنده فرانسزلرك لاقید قالدقلرندن ، حس ایتمدکلرندن طولایی دوچار خلل اولمیه‌جق کوزللکلر بولونه‌بیله‌جکنی سویلیه‌رك بونلری طانیق لازم اولدیغنی ادعاده دوام ایلر :

فرانسز ملتی رومالیلری، یونانیلری تقلید ایدەرك قلاسیك شعره تمایل ایدرکن انکلیزلر روماتیتك شعری سووب بومسلکده وجوده کتیردکلری اثرلرله افتخار ایدییورلر. بن بوراده بونلرك هانکیسی مرجح اولدیغنی تدقیق ایتیه‌جکم. بوذوق اختلافنك اویله تصادفی اسبابه انحصار اتمیوب قوهٔ مفکره ومخیله‌نك تا اساسنه تعلق اولدیغنی کوسترسەم الویرر .

مادام دوستائل بواثرنده اثبات ایدرکه: تنقیدك موضوعی دکیشمشدر ؛ ارتق اثرلری کندیلریچون دکل محصول طبیعیسی بولوندقلری مدنیتلرله‌اولان مناسبتلرینه کوره تلقی ایتمك ، دها عمومی برافاده ایله ، ادبیاتی هیأت اجتماعیه‌نك افادهٔ احوالی عد ایلمك لازمدر .

مادام دوستائل ایله برابر شاتو بریان، اون طقوزنجی عصرك بوایلك ادبی ده تنقیده متعلق یازدیغی اثرلر ده سرد ایتدیکی افکار وملاحظات ایله بوفلسفهٔ صنعتك ترقیسنه خدمت ایتمشدر . انکلیز شاعری میلتنك اثر مشهور - رینی ترجمه ایله بوکا انکلیز ادبیاتنه دائر علاوه ایتدیکی اوزون بر مقدمه ودیکر بر اثرینك قسم مخصوصنده کی مطالعات، تنقیدحقنده کی آثارینی تشکیل ایدر . شاتو بریانك مادام دوستائل ایله بعض نقاط تالیفده تخالفلری کور- لمکله برابر اساساً ایکیسی ده عینی نقطهٔ نظره توجه ایدرلر؛ بوندن باشقه شاتوبریان بیوك بر ادیب اولوب اثرلریله‌ده جلب قلوب ایده‌رك افکارینی حسن قبول ایتدیرر ؛ بو ایکی ادیب شو نقطه‌لرده متحد الرأیدرلر : هرهیئت اجتماعیه‌نك آری برادبیاتی اولور ؛ شیمدیه قدر صنعت خارجنده براقیلان دینی اهال ایتمیوب اورادن الهام آرامایدر؛ ارتق خرافات یونانیه‌یه لزوم قالمامشدر ، هرکس کندی روحنی یازمالیدر .

برکره بواساس قورلدقدن صوکره « غلوب » عزتەسنده تنقیدات ومناقشات باشلادی . رومانتیکلر ایلك اثرلرینی هپ اواساس اوزرینه مدافعه ایتدیلر. سنت بوایلك تنقیداتنی بوغزتەایله نشرایتدی. رومانتیزمك برمدافعه نامهٔ متینی اولان قرومومل مقدمه‌سی بتون مادام دوستائل وشاتو بریانك فکرلریله مالامالدر . بوفلسفهٔ ادبیه ایله اجنبی ادبیاتلرینك کوزللکلرینی حس وتلقی‌به آلیشان فرانسزلر انکلیز والمان ادباسنك اثرلرندن فوق‌العاده متحسس اولدیلر . بونلره فرانسزلرك ، ایچنده یاشا- دقلری مؤثرات محیطه ده علاوه ایدیلنجه « رومانتیك » ادبیاتك خطوط اساسیه‌سی میدانه چیقیوریر .

اوصیرەده ظهور ایدن ومادام دوستا - ئلك تعبیری وجهله « عصرینك رنکنی آلان » ایلك منقد بارانت درکه بوتحول ادبی اثناسنده کی کورولتیلری، پاتیردیلری واك اول صرف ونحو مسئله‌لرینی برطرف ایده‌رك فکرلری بیطرفانه تدقیق ایتمش ، مادام دوستائلك عموم ادبیاتلر حقنده بسله‌دیکی تصوری ، یعنی برادبیات هیئت اجتماعیه‌نك افادهٔ احوالی اولدیغنی اثبات ایچون ادبیات عمومیه‌یی تدقیق‌نیت عظیمه‌سنی‌اون‌سکزنجی عصره تطبیق ایلمشدر . بارانت مثلا شیللردن بحث ایدرکن ، مادام دوستائلك قوللاندیغی وصوکره عصرك نصف اخیرنده «تن»ك قوللاندیغی لسانی استعمال ایله دیرکه :

مقصدمز بوفاجعه‌لری بزم اعتیاد ایتدیکمز وسوديكمز برطرز قاعده‌لره ، شکللره نسبت ومقایسه ایده‌رك ابی ویافنا اولدقلرینی آرامق دکلدر ، بویله برامتحانده بولونمق معناسز وعقیم برایشدر ؛ بالعکس شیللرك اثرلریله اونك طبیعتی، موقعی ، افکارینی وکندینی محیط اولان احوالی توحید ایدن مناسباتی تحری ایتمك دها فائده‌لی اولور. بونقطهٔ نظردن باقارسه‌ق تنقید فکربشرك ترقیسنی تعقیبه ، بشریتی تدقیقه دها زیاده یاقلاشدیرلش اولور .

بونلرك یاپمق ایستدکاری شی ، تنقیده ویرمك ایستدکاری حال شودر : آثار ادبیه‌یی تحلیل ایدرکن هم مؤلفلرك شخصلرینی ، هم محیط اجتماعیلریی تتبع ایتمك . ایشته رومانتیزم بوعالیجنابانه ، مدققانه تتبعاتك تحت حمایه‌سنده تشکل ایتمشدر . ادبیات «برهیئت اجتماعیه‌نك افادهٔ احوالیدر» دیمك دائما دکیشیر دیمکدر ؛ فرانسزلرك هیئت اجتماعیه‌سی اوزمان عصر سابقده کندن کلیاً باشقه اولدیغندن فرانسه ایچون یکی برادبیات ظهوری ضروری‌ایدی. غلوب غزتەسی‌التی‌سنه بوفکری مدافعه‌ایتدی. بوندن باشقه اوزمانك معلمین ادبیه وفلسفیه‌سی ، دارالفنونلرده عمومی درسلر ویرن قوزن، گیزو ، ویلمن کبی بویوك حکما ویردکلری فلسفه ، تاریخ درسلرنده هپ بونقطهٔ نظری کوزته‌رك ادارهٔ مطالعات ایتدکلرندن یکی فکرهرطرفه انتشار ایتدی.

بونلردن تنقیده الك زیاده [*] ویلمنك خدمتی سبق ایتمشدر . بومؤلفك باشلیجه اثری « اون سکزنجی عصر ادبیاتی » درکه تنقیدك تاریخ تکاملنجه مهم براثردر ، عادتا تنقیدك بر خطوه‌سیدر .

بونده اون‌سکزنجی عصر ایچنده اوروپا ادبیاتلرینك بر برلرینه قارشی تأثیر وتأثرلری تدقیق ایدیلیور. برنجی یکیلك شوکه اثرلرك ایضاح وتحلیلنه یاردیم ایتمك ، بونلره جان ویرمك ایچون خصوصی وعمومی تواریخه مراجعت اولونیور ؛ اوصورتله تنقید کرچکدن تاریخی اولیور ، یعنی اون‌سکزنجی عصر ادبیاتی اون سکزنجی عصر احوال اجتماعیه‌سیله ایضاح اولنەرق یازیلیور ؛ صانکه جانلانیور ، یورویور . ویلمن آثار ادبیه‌یی برصنایع نفیسه موزه‌سنده‌کی تابلولرکبی منسوب اولدقلری مؤلفلره ، صنفلره کوره تصنیف ایله اکتفا ایتمیوب بربرینه نصل تأثیر ایتدکلرینی ، بربرلریله نه کبی علاقه‌لری اولدیغنی ، بری دیکرینی نصل تعقیب ایتدیکنی ، یاخود نصل تقابل

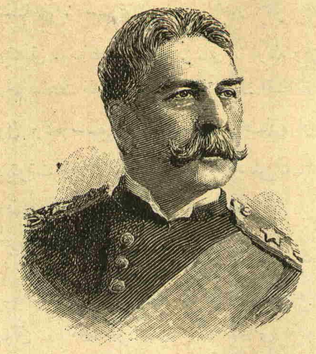

آمریقا اردولری باش قوماندانی
[ژنرال نیلسون میلس]

ایلیەرك — اختلاط ایتمەمکله‌برابر — نصل برلشدکلرینی وبوبرلشمه‌دن نه یولده اثرلر چیقدیغنی ، افکار واخلاقك یعنی تاریخ عمومیٔ عصرك روشنی تعقیب ایتمکله برابر مختلف ادبیاتلرك بربرلرینه نه‌لر علاوه ایدوب صوکره هر ادبیات منسوب اولدیغی ملتك احوال خصوصیه‌سنه کوره نصل دیکرلرندن تخلف ایلدیکنی، گوستریبور وبونلرك اسبابنی آری آری تعیین وایضاح ایدییوردی .

ویلمنك بواثرنده اون سکزنجی عصرك یالکز تاریخ ادبیاتی دکل ، اساس فکری کورولور . بومنقدك تنقیده خدمتی تنقیده تاریخك داخل اولمسیدر . اونك نظرنده ادبیات بالذات فکر بشردن عبارتدر ؛ قواعده معتالر ویرمکله، حسن تبلیغ خواصنی طانیقله ، مفکره ایله احتساساتك آنات نارکه‌سی‌اره‌سنده‌کی فرقلری آرامقله مشغول اولمیه‌رق، بونلری تدقیقات ادبیه‌یه بر رآلت مقامنده قوللانه‌رق هپسندن بر طاقم معلومات تاریخیه آلمق ، یاخود ادبیاتی برفن اجتماعی درجه‌سنه چیقارمق ایستر؛ محررلرك زمانه، زمانك محررلره نصل تأثیر ایتدیکنی ایضاح ایدر ؛ براثری محررك ترجمهٔ حالیله اکلاتیر ؛ چونکه برملتك ادبیاتی اکلامق ایچون اوملتك تاریخی نصل لازم‌التدقیق ایسه براثری اکلامق ایچوزده محررك تاریخ حیاتی ، یعنی ترجمهٔ حالی اویله‌جه معلوم اولمق لازم کلدیکنه قائلدر . اونك ایچون تاریخ ادبیات تاریخ عمومیٔ مدنیتدر .

عصرك ابتداسندن بربعنه قریب مدت ظرفنده کی بواجتهادات نتیجه‌سنده اکلا- شیلیرکه : اثار ادبیه‌نك سیاسی ، اجتماعی برچوق احوال وخارجی تأثیرات واعمال ایله پك صیقی رابطه‌لری ، عادتا علاقه‌لری واردر ؛ ارتق مثبتدرکه اثر ادبی — اثردن مؤثره انتقال صورتیله — اولا محررینی ، صوکره اونی تقدیر ایدنلری کوسترر ؛ بونلری کوسترمك دیمك منسوب اولدقلری زمانی کوسترمك دیمکدر ؛ کذا براثر ادبی بر زمانه دلالت ایتدیکی کبی تاریخ صنعت وافکارك بویوك برآنی‌ده ارائه ایده‌بیلیر . حاصلی برادبیات برهیئت اجتماعیه‌نك افادهٔ احوالیدر .

محمد رؤف

---

[*] Saint-Beuve : Causeries de lundi, tomes I et VI.

بر عثمانلی ضابطنك

آفریقا صحرای کبیرنده سیاحتی

وَ

شیخ سنوسی ایله ملاقاتی

[٣٥٤ نومرولو نسخه‌دن بری مابعد]

بادیه نشینلرك مشاق ومتاعبه اولان تحملاریله برابر تبدلات هوائیه‌یه قارشی‌ده شایان استغراب برمتانتلری واردر. صحرای کبیرده درجهٔ حرارتك کوندزین التمش سانتیغرادی تجاوز ایلدیکی حالده کیجه‌لین قومك حرارتی یاواش یاواش زائل اولەرق ترمومتروستونك اون درجه‌یه قدر دوشدیکنی دفعاتله کوردیکم وحتی قیشه مخصوص قاپوتمی الدیونلریمی کیمه‌دن چادرمدن طیشاری چیقه‌مدیغم زمانلر اولدی . صباحلین یوله چیقدیغمز وقت دوه‌جیلرمزین بینه صرتلرنده بولنان احرامللرینی آتەرق یالکز اینجه بر کوملکله یوکاری یوکلتیرلر، ایشلرینی کورورلر- ایدی . صیجاقدن تشکی ایتمکلری کبی صوغوقدن ده پروا ایلمزلردی .

ایلك سیاحتمده ، برکون ادریس نامنده کنج بردوه‌جینك النه برخرما دیکنی باتار-

چيقارمق ايستر . قورجالايوب طوررکن قيرار . ديکنك پارچه‌سی اتنده قالير . بوکا اهميت ويرمز . ايکی کون صکره بر قوناق محلنده کندیسی يانمه کلدی . الی اپی ايتمه‌می، اوديکنی اورادن چيقارمه‌می رجا ايتدی . واقعا ارقداشلرمك کوزلرينه ايجابی حالنده سولفات دوزه‌نق طاملاتمق ، بر مسهل ويرمك ، نعنع روحی ايچيرمك کبی تداويلرده بولنور ايديسه مده بويله انك ايچنده‌کی بر ديکنی چيقارمقدن عاجز اولديغمی سويلدم . زوالينك الی ايکی کون ايچنده ديرسکنك اوسته قدر جسامت طبيعيه‌سنك ايکی مثلی شيشمش ، قاتيلاشمش ايدی . ديکن پك درينده قالمش اولديغندن نه‌ديکن ماشاسی نه‌ده ايکنه اوجی ايله طوتوب چيقارمق ممکن دکلدی . ادريس اورايی چاقيله يارمه‌می وديکنی برلنجه‌يه قدر دريسنی کسوب آچه‌می تکليف ايلديسه‌ده جسارت ايده‌ميوب يالکز قولی برزله صاره‌رق بوينه اصدم . وبويله‌جه بنغازی‌يه مواصلتمزه قدر صبر ايتمسنی توصيه ايتدم . قوجه صحرالی بر شهرلی‌يی شبه‌سز ياناقلره دوشه‌ته‌جك قدر شديد برالم واضطراب چکمکده اولديغی حالده طورومشوارينه ذره قدر تبدل کتيرميه‌رك ، حتی دوه‌يه ينمکه بيله راضی اوليه‌رق ارقداشلری کبی ماشياً حيوانلرينی تعقيب ايدر ، صباح اقشام يوکلر چوزولوب باغلانيرکن دنکك برطرفنی صاغ اليله ديکر طرفنی ديشلريله طوتەرق بوکلدوب ايندرر وبوکا طاقتی يتديکی جهتله ارقداشلرينك معاونتنه احتياج کوسترمه‌يی علو جنابنه يديره‌مز ايدی . ادريسك بو درجه صبر ومتانتی بنی اعجاب ايتدی . احوالنی تحقيق ايتدم : کندیسی برقبيله شيخنك اوغلی ايکن باباسنك وفاتی اوزرينه صغر سنندن طولايی شيخلك عموجه‌سنه انتقال ايتمش ، بوده عموجه‌سی حقنی اغتصاب ايتدی زعميله ياننده قالمغه تنزل ايتميه‌رك آلتنك تريله ، النك امکيله کچنمك اوزره دوه‌جيلکه راضی اولمشدر .

پنجشنبه ، ١٧ تشرين ثانی — بن قائمقامامه جواب يازمجه‌يه قدر قافله حاضرلغنی کور - مشدی . ساعه‌يی اعاده ايدر ايتمز يوله چيقدق . ساعت تمام سکزدی . اوکله وقتی يارم ساعت ظرفنده طعام ايديله‌رك اقشاملين اون برده سوانيات الغدا نام محلده ارام ويتوتت ايلدك . بوکون طی ايديان مسافه اون درت بچق ساعتلك ايدی .

جمعه ، ١٨ تشرين ثانی — بوکون بنه ساعت سکزه چاريك قاله ، يعنی کيجه‌لين سوق راحلهٔ عزيمت واوکله طعامی ايچون يالکز يارم ساعت توقف واستراحت ايده‌رك ساعت بنه اون بر بچقده زاويه‌سنك بر ساعت آچيغنده رکز خيام بيتوتت ايلدك .

کيجه‌يی طيلمون زاويه‌سنده کچيرمك ممکن ايديسه‌ده هم درويشلره صيقنتی ويرمه‌مك ، هم‌ده ايرتسی کون يوله وقتيله چيقه بيلمك ايچون بالالتزام زاويه‌دن اوزاقچه قوندق . اورانك صوبی تميز، لذيذ اولديغندن همان ايکی دوه کوندروب صويمزی تدارك ايتدك . بواقشام سماده کثيف بلوطلرك جولانی کوردیکمدن صندقدن چيزمه ومشمعمی چيقاردم ، عسکر ارقداشلرمه‌ده سياه البسه‌لريی حاضرايتملرينی توصيه ايتدم : ايرتسی کون ايچون شدتلی برياغمور احتمالی پك قوی ايدی .

جمعه ايرتسی ، ١٩ تشرين ثانی — کيجه ساعت يدی ايدی . کوك کورليور . شمشکلر چاقيور ، صاغمزه صولمزه بيلديرملر دوشيوردی . حاضرلانوب يوله چيقدق . برساعت قدر بوکورولتيلر آره‌سنده کيتدکدن صکره ايلك ايری قطره‌لری متعاقب برباران طوفان نشان دوکولمکه ، دوکولمکه دکل عادتا سيلانه باشلادی . ايلك سيجملری وجودلر - مزی قامچيلار قامچيلاماز دوه‌لرك کافه‌سی، کويا برقوماندە ويرلمش کبی ، بردن بوزلرينی بورانك استقامتنه مخالف جهته چويروب عينی آنده يره چوکه‌رك بويونلرينی طوبراغك اوزرينه اوزاتديلر . حيوانلرك بوحالی اورطه‌لغك دهشت ومهابتيله قاريشه‌رق — بدويلری بيلمم — فقط بزم ايچون قور - قونج اولمقله برابر علوی ، حقيقةً پك علوی بر منظره حاصل ايلدی . هيمز بردن کنديلکمزدن يره اينوب چوملمك لزومنی حس ايتدك . طبيعتك بوخروش ناکهانيسی التنده صانکه ازيليوردق . فيرطنه بر ياندن تزيد شدت ايده‌رك اوزرمزه قوغه‌لردن بوشانير جه‌سنه دوکولن ياغمور کميکلرمزه قدر ايشليور ، بريانده بيلديرملر آنی فقط متوالی زهر خنده‌لريله اطرافمزه آنشلر، آلولر صاچيوردی . تصور ايدلسين : بر ير ، برکوك ؛ شوايکی پايانسزلق اره‌سنده نه التجا ايديله‌جك برجناح امان ، نه صيغنيله جنی بر اشيان ... هرطرف آچيق ، هر طرف بوطوفان مدهشك تحت استيلای مهيبنده !..

عسکر ارقه‌داشلرمه سلاحلرينی ممکن اولديغی قدر بوقاری طوتمالرينی توصيه ايتدم . دميرلرك باشمزه برصاعقهٔ بلا جذب ايتمسندن قورقيوردم ...

بوشدتلی ياغمور انجق بش دقيقه دوام ايتديکی وبولنديغمز چول آيلردن برنی ياغمور کورمديکی حالده زمين برکول حالنه کيرمش ، صولر بعض يرلرده طوپوقلره ، بعض يرلرده ديزلره قدر چيقمش ايدی . بورا کچوبده اورطه‌لق براز آچلديغی زمان انسان وحيوان ، بتون قافله آغر بر يوك آلتندن قورتيليورمش کبی کنيش برتنفسله طوغرولوب قالقدی . معتدل برحمت حالا دوام ايديوردی . کيجه قرا کلفنده ، خصوصيله سراسر کول کسلمش براووده دوه‌لرك حرکت ايتمسی ممکن دکلدی . بناءً عليه قافله‌يی بولنديغی نقطه‌ده ترك ايله منصور افندی ، سليمان افندی وصالح چاوشی برابر آله‌رق بنغازی‌يه طوغرو ايلريلدم . اورادن حيوان کتيره‌جکدك . بنغازی ايله طيلمون اره‌سنده بللی باشلی يول يوقسه‌ده کيدوب کان انسان وحيوانلرك ايزلری نوعما براستقامت تخطيط ايتمشدر . فقط صوهريری قاپلامش اولديغندن کوندوز بيله اولسه — بواستقامتی بولوب تعقيب ايتمك بزجه ممکن اوله‌مازدی .

— مابعدی وار —

ياوران حضرت شهر يارديدن

بياده ميرالايی

صادق المؤيد

خيال ايچنده

محررى : حسين جاهد

— ٣٦٥ نجی نسخه‌دن برى مابعد —

فقط بو ملاقاته ناصل تحمل ايتملی‌که نزيه اونلری نا اوزاقدن کورونجه قلبنده خلجانلر حس ايده‌رك بوزينك قيزاريديغنی فرق ايدر ، شاشيرردی . کندیسنی اونلره کيم تقديم ايده‌بيليردی ؟ تقديم اولوندقدن صوکره ، ايی بجره‌ميه‌جکی فرانسزجه ايله ناصل نه‌وقت بوتون عشقنی اونازك ، او خفيف ، اومستهزی قلبه دوکه‌جکدی ؟ دها يکی صارصلمش بر نيکينلك نزيهه بوقدر محالات قارشيسنده برامنيت قطعيه ويريوردی : اوله‌جقدی ، مطلقا اوله‌جقدی . بوقدر شدتله ايسته‌دکدن صوکره موفق اولمامق قابلميدر ؟

استانبوله کلديکنك ايکنجی کيجه‌سی نزيه هرزمانکی طالغينلغيله يمکدهٔ بوتون اميدسزلکلری محو ايچون دوشونورکن ، برادری ايله دايیسی آره‌سنده کچن برمحاوره، ابتدا مبهم برتأثيردن باشلايه‌رق ياواش ياواش نظردقتنی جلب ايتدی. دايیسی ديیوردی‌که :

— توکلی ، قوجه عموجه بروسه‌دن دونمدی ايدی .

عموجه ، بوکيم ؟ بواسمی نزيه بيله‌جکدی . بردنبره :

— ای ، نه اولمش ؟ ديدی .

— هيچ ، نه اوله‌جق ، سنزك اوچلر ايچون دونمش .

نزيه آکليوردی ، عموجه ديه عشاقه بلديه طبيبی تعيين اولنديغی حالده آنجق بروسه‌يه قدر کيده‌بيلوب اورادە استعفا ايله همان دونن بهجتدن بحث اولونيوردی .

بهجت ، اوچلر ... شيمدی بوکلمه‌لر نزيهده بر تأثير غريب کوستريیوردی . اونك ذهنی آلت اوست ايتمشدی ؛ آليق کبی برشی سويله‌يه‌ميور ؛ نزيه باقديغنك فرقنده دکل ؛ حتی کمال دقتله تفتيش ايديیور کورونديکی طوزلنی بيله فرق ايتميور ؛ قولاقلرنده بر اوغولتی، کوزلری اوکنده دونن برعالم ...

نزيه يمکدن قالقار قالقماز اوطه‌سنه قاچدی . غاز ياقه‌دن ، قارا کلنده ، کورولتيدن اوزاقده ، يالکز قالمنی ايستيوردی . بوقارا کلق اوکا کچيرديکی حياتله هم حال کليوردی. نه‌ايسته‌ديکنی ، نه دوشونديکنی بيلمه‌دن وحشی براجتناب ، برآرزوی تجرد ايله اورادە مضطرب اولیوردی . آره‌ده :

— بهجت ! بهجت ! ديیوردی ، اومسعود !

بوبحران هروقت تجدده باشلادی . بوتون بوغليان شديدينی ضبط ايده‌رك برشی ياپمه‌دن بوش طورمق اونی سنه‌لرجه اوغراشمش قدر يوريیور ، قلبنی اختيارلاتيوردی . اوت ، برشی ، برشی ياپمالیدی . فقط نه‌ايدی اوشی ، ای ليل صامت‌که بوتون عالمی بر پوشيدهٔ نوم واستراحته صاريديغك حالده کيزلی - سلرکله قلبنده‌کی غليانلری آرتيرديغك بوکنج سنك شوالیم ساعتلرکده اونی بوله‌ميوردی ؟ بو اوزون تفکرلر آره‌سنده نزيه برکيجه بردنبره تيتره‌دی. بوتون‌عذابلرينی تسکين‌ايچون برچاره واردی‌که شيمدی‌يه قدر دوشونه‌مديکنه تعجب ايديیوردی . ياز موسمی البته بيك‌ييل دوام ايتمزدی‌يا ؛ قيش کلنجه ديا‌پولولر بك‌اوغلنه عودت ايده‌جکلر ، مطلقا فرانسزتياتروسنه کله‌جکلردر . اوراده کنديلرينه برمکتوب ويريله‌مزميدی ؟ اعلان عشق ايچون بوندن ساده بر چاره‌وارميدی؟ نزيه بو مکتوبی آطه‌ده ويرمکی دوشوندی . فقط آطه مکتوب ويرمك ايچون برتياترو صالونی قدر سهولت عرض ايتمديکی کبی اوراده قيزلرك اطرافنه برطاقم چهره‌لر طوپلانمشدی‌که نزيه اونلری کورمکه ، اطه‌نك او احتشام محقری آلتنده ازلمکه تحمل ايده‌ميوردی .

نزيه بو قراری ويردکدن صوکره ، اجرا ايچون برقاچ ای انتظار لازم اولماسنه اهميت ويرمدی . بونی متاسته ، جسارتله بکليه‌يه‌بيليردی . چونکه آرتق نه‌پايه‌جغنی بيليوردی . وبوبيلنش کنديسنه درين براطمئنان واميد ويرمکه کافی ايدی ...

آطه‌دن کله‌لی اون کون اولمشدی . براقشام شهزاده باشنده ضيايه راست کلدی . ضيا کيمدن بحث ايتديکنی تعيينه حاجت کورمه‌دن :

— کلمشلر !

مژده‌سنی ويردی . نزيه اينانه‌ميوردی .

— کلمشلرمی ؟

— اوت ، هم بزم استانبوله ايندیکمز کون . اواقشام باغچه‌يه کيتمشدم . اوراده قارشيمه چيقديلر . شاشيردم قالدم .

— بسبللی بزم حسرتمزه طايانه‌ماديلرده آرقه‌مزدن قالقوب کلديلر .

نزيه بونی اکله‌نه‌رك سويليوردی . فقط قلبنی کوزلجه تدقيق ايتسه عجبا قطعياً لطيفه اولديغنی تأمين ايده‌بيلرميدی ؟ تصورينی ضيايه‌ده آچدی :

— ايزمارويه سنی سوييورم ديه برمکتوب ويرمك ايستيورم . قيشين تياتروده ويرمکی قورمشدم اما ، شيمدی مادام‌که کلمشلر، باغچه‌ده ويريرم . ماری ايله آرقه طرفده طولاشميورلرمی ، يانلرينه صوقولور ، ويريرم .

نزيه ، قيزلری کنديسيله برلکده استانبوله کتيرن تصادفدن استقبال ايچون پك خيرلی تفألله‌رده بولنه‌رق ، ممنون ومسعود ، ئوه کلدی . جوشش مسرتنی ضبط ايده‌ميوردی . بوتون عالم خندان ، مسعود ايدی . هر شيئی سومك ، هرکسی درآغوش اتمك ايستيوردی .

صباحلین ، همان مکتوبی یازمق تشبثنده بولوندی . اوت ، عجله بر مکتوب . بونی بر دقیقه تأخیر ایتمه‌ملی ایدی . مسوده‌بی بیله کوزل بر کاغده یازمق مراقیله کاغد آرامق ایچون برادرینك یازیخانه‌سنی قاریشدیرکن کوزینه تعهدلی ، آچیق برمکتوب ظرفی ایلیشدی . اوزرنده « بهجت بك — بغدادن » کلمه‌لری ماوی مرکبله یازلمش ایدی . نزیه بنه کندیسنی شاشیردی . بهجت ! بو اسم براز زماندنبری کندیسنی متأثر ایدییوردی . ماری‌یی سون ، ماری‌یه مکتوبلر یازوب جوابلر آلان بهجتك بوراده آچیق ظرف ایچنده طوران مکتوبنده البته قیزلره دائر معلومات ، بر چوق معلومات بولونه‌جقدی . بو معلومات او قدر جاذبدی‌که نزیه ، برنجاوزده بولندیغنی خاطرلامغه لزوم کورمه‌دن ظرفی آلدی . آلتنده برقاچ دانه دها واردی . هپسی‌ده بهجتدن ایدی . شیمدی نزیه بونلری کوزیله سوزه‌رك « دیاپولولر » کلمه‌سنه تصادف ایتمك ایستیوردی .

بهجتك ۲۵ مایس تاریخلی الك اسکی مکتوبنده قیزلره عائد شو سطرلر کورولیوردی :

« ... اقشام اوزری تپه باشی باغچه‌سنه کیدییورمیسکز ؟
« تصادفاً بزم « آمور » ه راست کلیرسه‌کز ، رجا ایدرم مفتعلاتن‌دن
« اوکا باقه‌رق ایکی سطر برشی یازوب بکا کوندرکز . هیچ
« اولمازسه خیالیله وقت کچیریم . آه اوجانم باغچه ، اولطیف هوا !
« شو دقیقه صیرصیقلام تر ایچریسندیم . هله اوموزیقه‌نك آهسته
« ترنمیله پیاسه ایدن مادامار ، مادموازللر ... هیچ کوزمك
« اوکندن کیتدیکی یوق . والله چیلدیرمق ایشدن بیله دکل ،
« مونشر . ناصلسه عقله بر دیزکین ایتدك . الله انجامزی خیر
« ایلیه ... »

بهجت ۲۹ مایسده تحسرینی دها زیاده آکلاتیوردی :

« ... لکن کرك اثنای راهده ، کرك بغدادده اولسون ،
« پازار کونی ساعت اونه کلدیمی تپه باشی باغچه‌سی کوزمك
« اوکنده‌در . بوهردائم بویله . بعضاً اوقدر جانم صیقلیورکه عقلم
« زیوانه‌دن همان چیقمق ایستیور . آه اونلر نه کونلر ایدی !
« نه عالملر کچیردك دکلمی مونشر ؟ یاآمور ؟ نه یاپه‌یم ، واقعا اونك
« بزم خولیالردن احتمالکه خبری اولمایه بیلیر . لکن عالم امکانده
« استحاله یوقدر . بعضاً اویله‌ده اولور دیرلر ، بعضاً‌ده ...
« خولیا بویا ، هرشی اولاغاندر ، اویله‌ده اولور بویله‌ده . ممکن
« امکان بولور . »

« بوکون نظرمده حیاتك ذره‌جه اهمیتی یوقدر . ذاتاً حیات
« اویله ظن ایدرم‌که ، برغفلت ، بوغفلت ایچنده امید ایله صبردن
« باشقه بر شی دکلدر . امید اولماسه انسان ایچون قفاسنه بر
« قورشون صیقوب‌ده کبروب کیتمك ایشدن بیله دکل !.. »

« ایشته انسان کوزینه برکون بویله مستکره کورونن وحیات
« دینلن مشقتی ایرته‌سی کون بیك جان ایله تمنی ایدر طورور .

« بشریت بویا ! حالبوکه زوالی ، صوك نفسنه قدر بونك الندن
« چکه‌جکی زحمتی ، مشقتی هیچ دوشونمز . اما بعضیلری بوندن
« بیك دورلو ذوق ، بیك دورلو لذت آلیرلر ایمش ؛ تأسف
« اولنور . ذاتاً ذوق ایله لذت‌ده بوناملر آلتنه کیزلنمش محن
« ومشقتدن عبارت دکل‌ده نه‌در ؟ »

« موتا یاراشیر وار ایسه راحت دوشکنده
« اقدام وتحمل کرك ارباب حیاته !

« نه‌قدر طوغرو برسوز ، دکلمی ؟ واقعا سزه قارشی بویله
« نهایتی مفتعلاتن‌لره واره‌جق بحثلر ایله‌مکدن عاجز اولدیغمی
« معترفم . لکن الیشمیان برآدم ایچون یازین بو بغداد دوزخ-
« آبادده بردقیقه کچیرمك نه‌قدر تحمل کداز اولدیغنی بیلسه‌کز
« بکا براز حق ویررسکز ظن ایدرم . نه ایسه ، بورالره دائر
« تفصیلات ویریله‌جکنی عرض ایلمشدم . کلهلم بنه تپه باشی
« باغچه‌سنه . کچن پازار کونی سرور بك برادرمزله باغچه‌ده بنم
« آموری کورمشسکز . بو تعبیرمه اعتراض ایتمه‌یك . قیامت قوپسه
« بنه آمور دیمکدن واز کچمم . ایی‌که خاطرمه کلدی . مکتو-
« بکزده « کچن پازار سنك آمورلری تقسیم باغچه‌سنده سرور
« بك ایله کوردك » دیبورسکز . شیمدی تقسیم باغچه‌سنه‌می
« رغبت ایدیلیور ؟ یوقسه بنه تپه باشی باغچه‌سنه‌می کیدییورسکز ؟
« عموجه حسرتلری بوآمور آقتیسنه کندینی قاپدیره‌لی بش
« سنه‌یی متجاوزدر . ایلك دفعه بوملکه تقسیم باغچه‌سنده تصادف
« ایلدم . بنه او وقت جمیل بك ایله جمعه وپازارلری تقسیم
« باغچه‌سنه دوام ایدردك . بو مینی مینی ملك کندی کبی برقاچ
« ملکله برابر باغچه‌یه کلیر . هم‌ده نه زمان ؟ ساعت یدیدن صوکره .
« باغچه اوزمان هنوز تنهادر . آشاغی یوقاری برقاچ پیاسه‌دن
« صوکره برماصه‌باشنه اوطورورلر ؛ کندیلرینه‌مخصوص براسقامبیل
« اویونیله اکلنمکه باشلارلر . چوجوق بولوندقلری ایچون بزده
« بلاپروا یانلرینه صوقولوردق . بر زمان اولدی که بز یانلرینه
« کلنجه ، کندیلری‌ده براز ترکجه بیلیرلر ، یکدیکریله ترکجه
« کوروشورلردی . آه او عالملر نه ایدی ! »

« یابونلرك مربیه‌لری اوقدر لطیف بر شیدی که مدد ...
« ایشته دها اوزمان بن بیلدیککز آموری ، جمیل بك‌ده همشیره‌سی
« بولونان صاریشین کوزلی انتخاب ایلدك ایدی . »

« شو دقیقه بوتون حسیات شاعرانه‌م اویاندی . لکن نه فائده
« ایکی سطر برشی تنظیمنه اقتدار یوقکه حسیاتمی عرض ایله‌یم .
« وقتیله سزه چراقلق ایتمدیکمه شیمدی حقیقةً نادم ومتأسف
« اولدم . یالکز ندامت بوکامی یا ؟ فرانسزجه تکلم‌ایلیه‌مدیکمدن‌ده
« نه‌لر زیان ایتدم ، بیلیرمیسکز ؟

— مابعدی وار —

احمد احسان

Redacteur en chef
AHMED IHSAN
8 me année No 376
Le 26 Mai 1898
BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte
CONSTANTINOPLE
ABONNEMENTS.
150 piastres ou 32 francs par an pour tous les pays de l'union postale

ثروت فنون

توجیهات وحوادث قسمی

SERVET-I-FUNOUN : SUPPLÉMENT POLITIQUE

سرمحرر ومدیری
احمد احسان

مسلکمزه موافق آثار قبول اولنو
محررات اعاده اولنمز — هر درلو
اوراق سرمحرر نامنه کوندرلمليدر

شرائط اشترا :
درسعادتده سنه‌لکی ۱۳۰ الق
ایلغی ۷۰ ولایاتده سنه‌لکی
۱۵۰ و الق آیلغی ۸۰ غروشدر
نسخه‌سی ۱۰۰ پاره‌در

نومرو : ۳۷۶ — پنجشنبه — ۱۴ مایس ۱۳۱۴ — سکزنجی سنه ، اون بشنجی جلد

سنای اخلاق رسم عالیشی

خلیفهٔ معظم عواطف نثار، امیر المؤمنین افخم معالی کردار، ظل خدای مستعان ومفخر ملوك زمان افندمز حضرتلری کچن جمعه کونی ادای فریضهٔ صلات تجلی غایات مقصد جلیل دیانت پروریسیله سلاملق رسم عال العال شوکت اشتمالنك جملهٔ مؤسسات حضرت خلافتپناهیلرندن اولان (جدیده) جامع نورانیت لامعنده اجرا امر وفرمان بیورمشلردر.

ذات کروبی سمات حضرت خلافتپناهی برکردونهٔ مسعدت نمونه سایه‌ساز عز وهرجهته ناشر انوار التفات بهمال اولدقاری حالده جامع فیوضات لامع مذکوره بالمواصله ادای فریضهٔ صلات ایله اکتساب فیوضات بی غایات ایلدکدن صکره وفور شوکت واجلال ایله سرای عالیٔ میامن‌تو الیٔ حضرت پادشاهی هیلرینه معاودت بیورمشلردر.

توجیهات

چهارشنبه — ٦ مایس ۱۳۱۴

آتنه سفارت سنیه‌سی باش کتابتی بلغرادسفارت سنیه‌سی باش کاتبی سعادتلو هانری بکه

بلغراد سفارت سنیه‌سی باش کتابتی نیش باش شهبندری رفعتلو عاصم بکه

نیش باش شهبندرلکی ابوالرضا نامق بکه تفویض بیورلمش مومی‌الیهمدن هانری وعاصم بکلرك مأموریت سابقه‌لرینه حین تعیینلرنده تحلیفلری اجرا ایدلدیکی کبی ابوالرضا نامق بکك دخی علی‌الاصول اجرای تحلیفی محلنه دردست اشعار بولنمشدر.

نشان — ایران شهزدکانندن وزیر جنك امیرخان فخامتلو عزیزالله میرزا حضرتلریله شهامتلو ایران شاهی حضرتلرینك وزیر خلوتی وکیل الملك دولتلو میرزا فیض‌الله خان وازربایجان ایالتی والیسی امیر نظام دولتلو حسن علی خان حضرتلرینه برنجی رتبه‌دن عثمانی وخوی وسلماسی عساکر ایرانیه قوماندانی سرتیپ علی خانه ایکنجی رتبه‌دن مجیدی

پروسلاو فخری شهبندری موسیو بشدسکیه اوچنجی رتبه‌دن عثمانی وموما‌الیهك برادری المانیا دولت فخیمه‌سی عسکری قول اغالرندن موسیولودویکه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

انکلتره دولت فخیمه‌سی تبعه‌سندن عبدالله فوویلیام افندیه دردنجی رتبه‌دن عثمانی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

پنجشنبه — ۷ مایس ۱۳۱۴

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفاده مشاهداولان اقدام وغیرتلرینه مبنی خارجیه نظارت جلیله‌سی اوراقی مدیری سعادتلو جمال بك افندی حضرتلرینه

[illegible] صنف اولی ومکتوبی قلمی خلفاسندن شاهانه مأذونلرندن رفعتلو عمر فائق

[illegible] بکلره ثالثه رتبه‌لری

[illegible] خلفاسندن عزتلو تحسین بکه رتبهٔ ثانیه صنعتکارانه عثمانیزی

خدمات حسنه‌لرینه مبنی سعادت غرته‌سی صاحب امتیازی عزتلو محمد نوری افندیه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ممتازی قدس شریف لاتین جماعتی معتبرانندن رفعتلو منیا ابوصوان افندیه رتبهٔ ثالثه

سوقیات عسکریه اثناسنده مشاهد اولان اقدام وغیرتنه مبنی تکفور طاغی رسومات مدیری عزتلو غالب بکه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی توجیه بیورلمشدر.

بیروت ولایتی داخلنده صیهون قضاسی قائمقاملغی حجاعین قائمقام سابقی یحیی افندیه تفویض بیورلمش واجرای تحلیفی محلنه اشعار قلنمشدر.

نشان — فرانسه دولتنك صوفیه‌ده مقیم قونسلوسی موسیو دوپانافیونه خیرخواهان سلطنت سنیه‌دن اولمسنه مبنی ایکنجی رتبه‌دن مجیدی

یاوران جناب شهریاریدن قول اغامی فتوتلو فیضی بکه اهلیت وحسن خدمتنه مبنی اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

جماعت مترپولیدان اعضاسندن استانکوی مترپولیدی قالینیقوس افندیه تبدیلاً اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

ارضرومده دیون عمومیه مفتشی موسیو غرنیه‌یه اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

سوقیات عسکریه اثناسنده مشاهد اولان اقدام وغیرتنه مبنی تکفور طاغی محاسبه‌جیسی خیری بکه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

ادارهٔ مخصوصه‌نك [illegible] اجنته‌سی محمد بکله اسکوب شمندوفر موقفلری دارتالیدی افندیه

نقلیات عسکریه‌ده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی دردنجی رتبه‌دن عثمانی

طوپلجی دائرهٔ بلدیه‌سی اعضاسندن جماعت اسلامیه رئیسی علی رضا افندیه تأسیسات عسکریه‌یه وسائر اعانات اشتراکیه‌سنه وجمع اعانات وخصوصنده حدماتی کورلمسنه مبنی دردنجی رتبه‌دن مجیدی

کوکلو اوله‌رق یونان محاربه‌سنه عزیمت وعودت ایدن مدینهٔ منوره اهالیٔ کرامندن شیخ حزه افندیه بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — کرید ژاندامه قوماندانی معاونی جرجیل بکه خدمات ممدوحه سنه مبنی افتخار مدالیه‌سی کوکلو اوله‌رق یونان محاربه‌سنه عزیمت وعودت ایدن مدینهٔ منوره اهالیٔ کرامندن شیخ حزه افندیه یونان محاربه‌سی مدالیه‌سی

غلطه چشمه میدانی طلومبه رئیسی احمد مختار اغایه اطفای حریق امرنده مسبوق اولان حسن خدمتنه مبنی افتخار مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

جمعه — ۸ مایس ۱۳۱۴

اورمان ومعادن وزراعت نظارت جلیله‌سی معادن هیئت فنیه‌سی رئیسی عطوفتلو ضیا بك افندی حضرتلرینه حسن خدمتنه‌مبنی رتبهٔ بالا

ایلیصان اشرافندن سعادتلو محمود پرتوپاشانك اوغلی عزتلو عاکف بکه ترفیعاً ثانیه صنف ممتازی ایلیصان اشرافندن سعادتلو اسماعیل پاشا حضرتلرینك محدومی رفعتلو شوکت بکه ثالثه رتبه‌لری توجیه بیورلمشدر.

انجمن تفتیش ومعاینه اعضالغنه عزتلو خالد ورفعتلو راسم وزهدی بکلرتعیین بیورلمش ومومی‌الیهمدن خالد وزهدی بکلرك ذات شوکتسمات حضرت پادشاهی‌یه ودولت علیه‌لرینه صادقانه ابقای خدمت ایده‌جکلرینه دائر امرتحلیفلری اجراقلنمش وراسم بکلك دخی تحلیفی دردست بولنمشدر.

روسجق تجار وکالتی ورانیه سفهبندری عزتلو حامی بکه

ورانیه شهبندرلکی روسجق تجار وکیلی فتوتلو خالد بکه تفویض بیورلمش ومومی‌الیهمانك مأمورین سابقه‌لرینه حین تعیینلرنده علی‌الاصول تحلیفلری اجرا ایدلمشدر.

اورمان ومعادن وزراعت نظارت جلیله‌سی حقوق مشاورلکی مکتب حقوق شاهانه‌دن مأذون پارس دارلفنونی حقوق دوقتورلرندن قونت اوستروروغ بکه تفویض بیورلمش وعلی‌الاصول رسم تحلیفی اجرا قلنمشدر.

عسکریه — قدمنه وخدمات حسنه‌سنه بناء لوازمات عمومیه دائره‌سی برنجی شعبه‌سی مدیری میرلواسعادتلو محمد

مخابرات علنیه

بغداددده کاظم پاشا حضرتلرینه — امر نامه ـ لریله ملفوفی وارد اولهرق مع التشکر تجدید قید اولندی .

لوندره‌ده خالد بکه — مکتوب عالیکز وارد اولدی ، المانیه صرف ایله توسال کوندرلدی ، هرزمان سپارشاتکزی اجرایه حاضرز .

تفنی ده شوکت بکه — مکتوبکزله ملفوفی وارد اولدی ، حسابی قیادق ؛ توجهکزه تشکر اندرز .

چهارشنبه‌ده کیورق افندیه — مکتوبکز وملفوفی کلدی ، قید اجرا اولندی .

ارزنجاندده یاور افندیه — سپارشکز اوزره غرته کوندریبورز . رسملری حفظ ایلدك .

اربیلده ابوبکر افندیه — مکتوبکز وامانت کلدی ، جلهسی کوندرلدی وقید اجرا اولندی .

انقره‌ده جمال بك افندیه — مکتوب عالیکز وملفوفی وارد اولدی ، عرض تشکر ایدرز ، تکمیل آبونه‌لره نسخه‌لر ارسال اولنمشدر .

براتده خورشیدافندیه — مکتوبکز ملفوفی وارد اولدی .

برلینده حقی توفیق افندیه — ماندپوستکز کلدی ، کتابلریکزی تعهدلی کوندردك . ایکنجی نسخهٔ فوق‌العاده‌یه پاره کز یتشمدی .

طرابلس‌شامده شاکربکه — مکتوب عالیکزله ملفوفی وارد اولدی ، توجهکزه تشکر ایدرز . تسویهٔ قید اجرا قلنمش وکتابلر کوندرلمشدر .

اونیه‌ده ابراهیم خلیل بکه — آدرس دکشد یرلمشدر

اناطولی عثمانلی دمیر یولی شرکتی
۱۳۱۴ سنه‌سی شهر نیسانك ۲۶ نجی پازارایرتسی کونندن اعتباراً جاریدر

حیدرپاشا — اسکیشهر قسمی — اسکیشهر — آنقره قسمی

عزیمت

موقفلر		قطارلرك نومروسی ۳۴ اشیا یولجی صباح د	س	۳۶ اشیاویولجی اقشام د	س
کوپریدن	حرکت	۰۰	۱۱	۴۰	۷
حیدر پاشا	مواصلت	۲۵	۱۱	۵	۸
	حرکت	۴۵	۱۱	۱۷	۸
پندك	مواصلت	۵۲	۱۲	۳۰	۹
	حرکت	۰۰	۱	۳۸	۹
طوزله		۲۶	۱	۵	۱۰
ککمبوزه		۴۹	۱	۳۴	۱۰
دیلی اسکله‌سی		۱۳	۲	۰۰	۱۱
طوشیبل		۲۴	۲	۱۳	۱۱
هرکه		۴۳	۲	۳۴	۱۱
یادیجه		۰۴	۳	۰۰	۱۲
تونون چفتلك		۱۸	۳	۱۷	۱۲
دریجه		۲۹	۳	۳۰	۱۲
ازمید	مواصلت	۴۳	۳	۴۸	۲۱
	حرکت	۰۵	۴		
یوك دربند		۴۲	۴		
صبانجه		۱۴	۵		
آطه پازاری		۴۱	۵		
کوپوه		۲۸	۶		
آقصار		۵۴	۶		
مکمجه		۲۹	۷		
لفکه		۵۹	۷		
وزیر خانی		۳۷	۸		
پیله‌جك	مواصلت	۲۰	۹		
	حرکت	۳۵	۹		
قره‌کوی		۴۵	۱۰		
بوز ایوك		۲۸	۱۱		
این اوکی		۱۴	۱۲		
چقور حصار		۴۴	۱۲		
اسکیشهر		۲۲	۱		

عودت

موقفلر		قطارلرك نومروسی ۳۳ اشیا یولجی اقشام د	س	۳۱ اشیاویولجی صباح د	س
اسکیشهردن	حرکت	۴۵	۹		
چقورحصار		۲۴	۱۰		
این اوکی		۵۷	۱۰		
بوزایوك		۳۴	۱۱		
قره‌کوی		۱۰	۱۲		
پیله‌جك	مواصلت	۰۰	۱		
	حرکت	۱۱	۱		
وزیر خانی		۵۱	۱		
لفکه		۲۹	۲		
مکه‌جه		۳	۳		
آقحصار		۳۲	۳		
کپوه		۵۸	۳		
آطه پازاوی		۵۴	۴		
صبانجه		۱۲	۴		
بیوك دربند		۴۲	۵		
ازمید	مواصلت	۱۸	۶	۴۵	۱۰
	حرکت	۴۰	۶	۳	۱۱
دریجه		۵۶	۶	۱۴	۱۱
نوتون چفتلك		۵	۷	۳۲	۱۱
یاریجه		۲۰	۷	۵	۱۲
هرکه		۴۷	۷	۱۸	۱۲
طوشانجل		۵۹	۸	۳۰	۱۲
دیلی اسکله‌سی		۳۸	۸	۲۷	۱
کنکیوزه		۳۲	۹	۵۰	۱
طوزله		۲۴	۹	۵۸	۱
پندك	مواصلت	۳۴	۹	۱۳	۲
	حرکت	۵۰	۱۰	۲۵	۳
حیدرپاشا	مواصلت	۵۰	۱۱	۵۰	۳
	حرکت	۳۰	۱۱		
کوپری	مواصلت				

عودت

موقفلر		قطار نومرو ۳۲۵ اشیاویولجی اقشام د	س
کوتاهیه	حرکت	۴۵	۱۰
آلایوند	مواصلت	۵	۱۱

اسکیشهر — قونیه قسمی

عزیمت

موقفلر		قطار نومرو ۳۲۲ اشیاویولجی صباح د	س	قطار نومرو ۳۲۶ اشیاویولجی اقشام د	س
آلایوند	حرکت	۵	۱	۰۰	۱۲
کوتاهیه	مواصلت	۲۵	۱	۴۰	۱۱

عودت

موقفلر		قطار نومرو ۳۲۳ اشیاویولجی صباح د	س	قطار نومرو ۳۲۵ اشیاویولجی اقشام د	س
کوتاهیه	حرکت	۳۰	۱۲	۴۵	۱۰
آلایوند	مواصلت	۱۰	۱۲	۵	۱۱

عزیمت

موقفلر		قطار نومرو ۳۲۲ اشیاویولجی صباح د	س	قطار نومرو ۳۲۶ اشیاویولجی اقشام د	س
اسکیشهر	حرکت	۲۰	۱۰	قونیه‌دن	حرکت ۵۴ ۹
کرکجه قصبیق	«	۳	۱۱	پنارباشی	« ۴۶ ۱۰
صابونجی پیکاری	«	۳	۱۲	میدان	« ۵۲ ۱۱
آلایوند	«	۵۳	۱۲	سری اینی	« ۳۳ ۱۲
چکورلر	«	۴۲	۱	قادین خانی	« ۲۰ ۱
دوکر	«	۴۷	۲	ایلغین	« ۲۰ ۲
احسانیه	«	۱۵	۳	چاوشجی کوی	« ۵۴ ۲
حمام	«	۴۱	۳	آزاری کوی	« ۳۷ ۳
غازلی کول حمامی	«	۵۵	۳	آقشهر	« ۱۸ ۴
آفیون قره حصاری	«	۵۰	۴	یاصیان	« ۴۴ ۴
بیوك چوبانلر	«	۶۷	۴	اسحاقلو	« ۱۸ ۵
چای	«	۲۶	۶	چای	« ۱۷ ۶
اسحاقلو	«	۱۸	۷	بیوك چوبانلر	« ۷ ۷
یاصیان	«	۴۶	۸	افیون قره حصاری	« ۳ ۸
آقشهر	«	۱۸	۸	غازلی کول حمامی	« ۳۵ ۸
آزاری کوی	«	۵۹	۸	حمام	« ۴۴ ۸
چاوشجی کوی	«	۴۰	۹	احسانیه	« ۱۱ ۹
ایلغین	«	۲۰	۱۰	دوکر	« ۴۹ ۹
قادین خانی	«	۱۴	۱۱	چکورلر	« ۳۸ ۱۰
سرای اینی	«	۵	۱۲	آلایوند	« ۳۰ ۱۱
میدان	«	۴۰	۱۲	صابونجی پیکاری	« ۲۱ ۱۲
پنار باشی	«	۰۰	۲	کرکجه قصبیق	« ۲ ۲
قونیه	مواصلت	۴۶	۲	اسکیشهره مواصلت	۳۷ ۳

عودت

موقفلر		قطار نومرو ۳۲۱ اشیاویولجی اقشام د	س
قونیه‌دن	حرکت	۵۴	۹
پنارباشی	«	۴۶	۱۰
میدان	«	۵۲	۱۱
سری اینی	«	۳۳	۱۲
قادین خانی	«	۲۰	۱
ایلغین	«	۲۰	۲
چاوشجی کوی	«	۵۴	۲
آزاری کوی	«	۳۷	۳
آقشهر	«	۱۸	۴
یاصیان	«	۴۴	۴
اسحاقلو	«	۱۸	۵
چای	«	۱۷	۶
بیوك چوبانلر	«	۷	۷
افیون قره حصاری	«	۳	۸
غازلی کول حمامی	«	۳۵	۸
حمام	«	۴۴	۸
احسانیه	«	۱۱	۹
دوکر	«	۴۹	۹
چکورلر	«	۳۸	۱۰
آلایوند	«	۳۰	۱۱
صابونجی پیکاری	«	۲۱	۱۲
کرکجه قصبیق	«	۲	۲
اسکیشهره مواصلت		۳۷	۳

سعید پاشا حضرتلرینه فریقلق رتبهٔ رفیعهسی
مکتب طبیهٔ شاهانه سریات خارجیه معلم معاونی
طبیب بیکباشی عزتلو احمد جمیل افندیيه قائممقاملق رتبهسی

تسالیا اردوی همایونده مستخدم طبیب بیکباشی عزتلو فرهاد افندیيه قائممقاملق رتبهسی

چتالجه استحکاماتی طوپجی برنجی الایی اوچنجی طابوری قول اغاسی رفعتلو نورالدین افندیيه استحکامات مذکوره طوپجی ایکنجی الایینك دردنجی طابورینه بیکباشی

سیار طوپجی یدنجی الایی ایکنجی طابوری قول اغاسی رفعتلو عبدالرحمن افندی ابوس الایینك برنجی طابورینه بیکباشی

اردوی همایون مذکوره منسوب قلاع خاقانی الایی امینی رفعتلو حسین حسنی افندی پروزه قلعهسنه بیکباشی

کرید فرقهٔ عسکریهسنه مربوط طوپجی جبل طابوری قول اغاسی رفعتلو ابراهیم افندی بولندیغی طابوره بیکباشی

اوتوزاوچنجی سواری الایی قائممقامی عزتلو رشید بك اوتوزالتنجی سواری الاینه میرالای

سیارطوپجی الایی قائممقامی عزتلو بکربك بولندیغی الایه میرالای

قرق طقوزنجی الایك ایکنجی طابوری قول اغاسی رفعتلو مصطفی افندی اللی ایکنجی الایك دردنجی طابورینه بیکباشی

اللی اوچنجی الایك دردنجی طابوری قول اغاسی رفعتلو علی غالب افندی نظامیه اللی دردنجی الایك ایکنجی طابورینه بیکباشی

اللی برنجی الایی اوچنجی طابوری قول اغاسی رفعتلو محمد سالم افندی نظامیه اللی بشنجی الایی ایکنجی طابورینه بیکباشی

اون اوچنجی نشانجی طابوری قول اغاسی رفعتلو مسلم افندی اللی دردنجی الایی اوچنجی طابورینه بیکباشی تعین بیورلمشدر.

نشان — سافر تحریرات کاتبی ذهنی بکه اهلیت وحسن خدمتنه مبنی تبدیلاً اوچنجی رتبهدن مجیدی

فرانسه دولتنك سیواس ویس قونسلوسی اولدیغی حالده بوکره طرابلس شامه تحویل مأموریت ایدن موسیو الفونس لهدونه خیرخواهان سلطنت سنیهدن اولسنه مبنی اوچنجی رتبهدن عثمانی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

فرانسه دولتنك سیواس ویس قونسلوسی اولدیغی حالده بوکره طرابلس شامه تحویل مأموریت ایدن موسیوالفونس لهدونهنك زوجهسنه اوچنجی رتبهدن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — مسئلهٔ یونانیه اثناسنده مشاهد اولان حسن خدمتلرینه مبنی آتنه وپیره باش شهبندر خانهسی امامی حافظ علی وترجمانی نیقولائیدس افندیلره یونان محاربه مدالیهسی عنایت واحسان بیورلمشدر.

پازار — ١٠ مایس ١٣١٤

دکزلی نیابتی ٢٠ ربیع الاول سنه ٣١٦ تاریخندن نیکده نائبی اسبق فضیلتلو محمد مسعود افندیيه

حدیده نیابتی ٤ ربیع الاول سنه ٣١٦ تاریخندن عسیر نائبی فضیلتلو حسین حسنی افندیيه

ادرنه ولایتنده اسکیجه قضاسی نیابتی غره صفر سنه ٣١٦ تاریخندن اعتباراً مکتب نوابدن مأذون پرلپهلی زاده حفیدی مکرمتلو عاشر افندیيه

سلانیك ولایتنده جمعهٔ بالا قضاسی نیابتی ٥ محرم سنه ٣١٦ تاریخندن پلتقه نائبی سابق مکرمتلو احمد شاکر افندیيه

طرابلس غرب ولایتنده غداس قضاسی نیابتی غره ذی الحجه سنه ٣١٥ تاریخندن منیج نائبی سابق عبدالرحمن افندیيه

بیروت ولایتنده صافیتا قضاسی نیابتی ١٥ صفر سنه ٣١٦ تاریخندن ناصره نائبی اسبق عبدالله افندیيه

تفویض بیورلمش ومومیالیهمدن حسین حسنی واحد شاکر وعبدالرحمن افندیلرك اوچنه وماعداسنك بوکره علی الاصول تحلیفلری اجرا قلنمشدر.

نشان — پشته معتبراننده موسیوپیر دوهرزوغه خیرخواهان سلطنت سنیهدن اولدیغندن برنجی رتبهدن مجیدی

بلجیقا اردوسی ارکان وامراوضابطانندن زه نرال موسیو روزمره ایکنجی ومیرالای موسیو ژاکه دوپرنی ایله بیکباشی موسیولیبرهخته اوچنجی وارکان حربیه یوزباشیسی موسیوولیمانه دردنجی رتبهلردن مجیدی

قلبه اشرافندن حاجی احمد افندیيه اوچنجی رتبهدن عثمانی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

پشته معبراننده موسیو پیر دوهرزوغك مادامه سنه ایکنجی رتبهدن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — بلغارستان قیوکتخدالغی سرقواصی اندون قره چوف افندیيه کوش امتیاز مدالیهسی

تحلیص جان خصوصنده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی طوپخانهٔ عامره تحقیق مأمورلرندن بحرسیاه بوغازی طوپجی آلایی برنجی طابورینك اوچنجی بلوکنك سرچاوشی کلیدالبحرلی محمد بن حسن ایله بحرسفید بوغازی طوپجی ایکنجی الایی اوچنجی طابورینك ایکنجی بلوکنك التنجی چاوشی کلیولیلی حسن بن سلیمانه تحلیصیه مدالیهسی عنایت واحسان بیورلمشدر.

پازارایرتسی — ١١ مایس ١٣١٤

خداوندکار ولایتی والی معاونلکی اقره ولایتی والی معاونی سعادتلو امین بك افندی حضرتلرینه

اقره ولایتی والی معاونلکی خداوندکار ولایتی والی معاونی سعادتلو بهاءالدین بك افندی حضرتلرینه تفویض بیورلمشدر.

خاصه اردوی همایونی لوازم دائرهسی تحریرات ممیزی ویاوران حضرت شهریاری محاسبه مأموری سعادتلو تحسین افندی حضرتلرینه حسن خدمتنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی

وظائف مودوعهلرینی رویتمندانه ایفا ایتمکده اولمرندن ناشی آمدیٔ دیوان همایون اوطهسی خلفاسندن سعادتلو فیضی بك افندیيه ترفیعاً اولی صنف ثانیسی وعزتلو شفیق ونورالدین بکلرهٔ ثانیه صنف ممتازی رتبهلری

وظائف مأموریتی حسنی ایفاده مشاهد اولان رویت واهلیتنه مبنی دراج سنجاغی متصرفی سعادتلو مخرم بك افندیيه ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف ثانیسی

حجی قضاسی متحیزاننده حسین افندی زاده سعادتلو مصطفی افندی ترفیعاً اولی صنف ثانیسی وایدین ولایتی مکتوبی قلمی مسه دلرندن عزتلو عزت وسعد الدین بکلره ثانیه صنف ثانیسی وقلم مذکور مسه دلرندن فتوتلو رفیق بکه رابعه رتبهلری

دفتر خاقانی نظارت جلیلهسی دعوی وکالتنده مستخدم عزتلو حسن تحسین افندیيه وظائف مأمورسی حسن ایفا ایلمکده اولسنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ممتازی

چمشکزك قضاسی خاندانندن عمربك زاده رفعتلو سالم بك ایله کورپجه سنجاغی ویرکومأموری اسبق حسنی وروسجق معتبرانندن علمدار زاده ابراهیم افندیلره ومجلس اوقاف قلمی کتبهسندن نشأت بکه ومکتب طبیهٔ ملکیهدن نشأت ایدن جراح محمود افندیيه رتبهٔ ثالثه

خدمات ممدحهلرندن ناشی آولونیه اشرافندن سلیم پاشا زاده رفعلو جمیل وسری بکلره رتبهٔ ثالثه بیروت اشرافندن بهیم زاده سعادتلو حاجی محی الدین افندی حضرتلرینك مخدومی فتوتلو محمد عمربکه رتبهٔ رابعه توجیه بیورلمشدر.

علمیه — یمن هیئت اصلاحیهسنه مأموردرامه متصرفی فضیلتلو یونس وهبی افندیيه قدم واهلیتی جهتیله ترفیعاً حرمین شریفین پایهسی توجیه بیورلمشدر.

نشان — بیروت ولایتی والیسی عطوفتلو رشید بك افندی حضرتلرینه رویتمدان مأمورین وبندکان سلطنت سنیهدن اولهرق امور مأمورهسنی حسن اجرا امرنده دخی مساعیسی مشهود اولمقدهاولدیغندن تبدیلاً برنجی رتبهدن عثمانی

اهلیت ولیاقتری جهتیله شورای دولت ملکیه دائرهسی اعضاسندن عطوفتلو شکری بك افندی حضرتلرینه برنجی رتبهدن عثمانی وحیث رسومیه رئیس اولی سعادتلو رضابك افندی حضرتلرینه رتبهٔ مذکوره دن مجیدی

مرحوم رستم پاشا زاده سعادتلو کانی پاشا حضرتلرینه مسئلهٔ ده مهمات وارزاق عسکریهنك وقت وزمانیله سوق امرنده مشاهد اولان اقدام ومساعیسی جهتیله ایکنجی رتبهدن عثمانی

وظائف مودوعهلرینی رویتمندانه ایفا ایتمکده اولمرندن ناشی آمدیٔ دیوان همایون اوطهسی متحیزان خلفاسندن سعادتلو رشاد ورفیق ونظام الدین واحد جودت بك افندیلر حضراتنه تبدیلاً ایکنجی رتبهدن مجیدی

روسیه دولت فخیمهسی خارجیه نظارتی مأمورینندن مسیو اسه نیئف ایله سابق روسیه ایمپرطور یجهسی حشمتلو ماری فئودوروونه حضرتلرینك معینینه مأمور سواری یوزباشیلرندن موسیو قاراناقوفه اوچنجی رتبهدن مجیدی

املاك همایوندن فورتی جزیرهسی مأموری وساقز سنجاغی تحریرات مدیری عزتلو زهنی افندیيه حسن خدمتنه مبنی دردنجی رتبهدن عثمانی

تأسیسات عسکریه وکرید اعانهلرنده ابراز اثار حمیت ایلمش اولان باطوم اشرافندن وروسیه تبعه سندن قزانجی زاده عثمان افندیيه دردنجی رتبهدن عثمانی

ووبلتون اهالیسندن ادهم افندی ایله اصدقای بندکاندن پرتو اغایه دردنجی رتبهدن مجیدی

خزینهٔ اندرون همایون خدمه سندن حسن شکری وخزینهٔ مشارالیها دائرهسی یکیجی باشیسی حاجی رضا افندیلره دردنجی رتبهدن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — دکزلی سنجاغی داخلنده حونازناحیهسی جوارنده برطاغ بطاقلقلری اعمار ایله زراعتك ترقیسی یولنده حسن خدمت وغیرتی کوریلان نشأت بکه کوش زراعت مدالیهسی عنایت واحسان بیورلمشدر.

سالی — ١٢ مایس ١٣١٤

مجلس معارف اعضالغنه مکرمتلو ادهم افندی

تعیین بیورلمش وذات حضرت پادشاهیه ودولت علیهلرینه صادقانه ایفای حسن خدمت ایده جکنه دائر تحلیفی اجرا قلنمشدر.

علمیه — طوپخانه نیابتی ٨ ذی الحجه سنه ٣١٥ تاریخندن داود پاشا نائبی فضیلتلو احمد عصمت افندیيه

داود پاشانیابتی ٨ ذی الحجه سنه ٣١٥ تاریخندن طوپخانه نائبی فضیلتلو محمدامین افندیيه

نجد نیابتی غره محرم سنه ٣١٦ تاریخندن سلیمانیه نائبی سابق محمد ثابت افندیيه

خداوندکار ولایتنده کدوس قضاسی نیابتی ٢٥ صفر سنه ٣١٦ تاریخندن لسقویك نائبی سابق محمد وهب افندی

آیدین ولایتنده بولدان قضاسی نیابتی غره صفر سنه ٣١٦ تاریخندن اعتباراً مکتب نوابدن مأذون محمد طاهر افندیيه

آنقره ولایتنده نعلیخان قضاسی نیابتی ٣ صفر سنه ٣١٦ تاریخندن قره جه صوفی نائبی سابق علی رضافندیيه

یانیه ولایتنده مارغلیچ قضاسی نیابتی ١٥ ذی الحجه سنه ٣١٥ تاریخندن درنه نائبی سابق محمدامین افندیيه

بغداد ولایتنده سماره قضاسی نیابتی غره صفر سنه ٣١٦ تاریخندن حی نائبی سابق احمد عزت افندیيه

تفویض بیورلمش ومومیالیهمدن محمدثابت ومحمد طاهر افندیلرك بوکره واحد عزت افندیدن ماعداسنك اوچنه تحلیفلری اجرا احمد عزت افندینك علی الاصول تحلیفی خصوصنده محلنه انبا قلنمشدر.

نشان — اچنجی اردوی همایونه منسوب اونجی لوا قوماندانی میرلوا سعادتلو حافظ حسین فائق پاشایه خدمات حسنه مبنی تبدیلاً برنجی رتبهدن مجیدی

حسن خدمتنه مبنی قلبه ده اسلام مکتبی مدیر وفرانسزجه معلمی راغب بکه دردنجی رتبهدن مجیدی

خدمات ممدحه لرینه مبنی لوازمات عمومیه دائرهسنك برنجی شعبه سنده مستخدم الای کاتبی فتوتلو بکر صدقی افندیيه دردنجی رتبهدن عثمانی ودائرهٔ مذکوره اوراق اوطه سنده مستخدم پیاده ملازم اولی حاجی ریحان معاینه قومیسیونده مستخدم صنایع ملازم ثانیسی مصطفی رحمی افندیلره تبدیلاً دردنجی وقاردجه قصبه سی اهالیسندن اولوب قصبهٔ مذکوره بلدیه ریاست ثانیه سنده بولنان محمود افندیيه دخی بشنجی رتبهلردن مجیدی

وان صحیه طبیبی دکتور موسیوده لیشه دردنجی رتبهدن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — دردنجی اردوی همایونه مأمورسواری قوماندانی فریق سعادتلو احمد پاشا حضرتلرینه التون امتیاز مدالیهسی عنایت واحسان بیورلمشدر.

چهارشنبه — ١٤ مایس ١٣١٤

وظائف مأموریتی حسن ایفاده مشاهد اولان مساعیٔ ممدوحه سنه وقدمنه مبنی شورای دولت اوراق مدیری سعادتلو حسنی افندی حضرتلرینه ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی توجیه بیورلمشدر.

اونجی دائرهٔ بلدیه مدیرلکنده یدنجی دائرهٔ بلدیه مدیری سعادتلو محمد علی بك افندی حضرتلری یدنجی دائرهٔ مدیرلکنه اونجی دائرهٔ بلدیه مدیری سعادتلو محمد علی افندی حضرتلری تعیین بیورلمشدر.

عدلیه — اورفه سنجاغی تجارت محکمه سی ریاستی خداندکار ولایتی تجارت محکمه سی باش کاتبی ابن افندیيه

تفویض بیورلمش وموميالیهك ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهیيه ودولت علیهلرینه صادقانه ایفای خدمت ابده جکنه ومغایر عدالت حرکاتده بولنمیه جغنه دائر امر تحلیق اجرا قلنمشدر.

علمیه — قدم واهلیتنه بناءً بیروت مرکز نائبی سابق سماحتلو یونس وهبی افندی حضرتلرینه ترفیعاً آناطولی قاضیعسکرلکی پایهٔ جلیلی

شام شریف علماسندن عطار زاده فضیلتلو حسن افندیيه ترفیعاً ادرنه وقدمای مدرسیندن پروزه نائب سابق فضیلتلو محمدنوری واسکلیب نائب سابق فضیلتلو ابراهیم ادهم وآلاشهر نائب سابق فضیلتلو مصطفی پرتو وشمنی مفتسی فضیلتلو محمدمحی الدین ومدینهٔ منوره علماسندن شحاته زاده فضیلتلو شیخ ابراهیم افندیلره ازمیر پایهٔ مجردی توجیه واحسان بیورلمشدر.

بحریه — چرچی قائممقامی عزتلو بکر بکه میرالایلق

ابنیهٔ سنیه انبارنده صنایع بیکباشیسی عزتلو نشأت ومحمد سلیم فرقتین همایوننده بیکباشی عزتلو احسان بکلره قائممقاملق

مکتب فنون بحریهٔ شاهانه دن صاغ قول اغاسی رفعتلو محمد جلیل وفرات غانبوط همایوننده صاغ قول اغاسی رفعتلو شفیق ومسعودیه فرقتین همایوننده چرچی صاغ قول اغاسی فتوتلو حسن رضاافندیلرك بردرجه ترفیع رتبهلری خصوصنه اردهٔ سنیهٔ جناب پادشاهی شرفصادر اولمشدر.

معیت سنیهٔ جناب ملوکانه چاوشلرندن منسوبین بحریه دن حیتلو طاهر بکلك رتبهٔ می ملازم اوللکی بالترفیع یاوران حضرت شهریاری سلکنه ادخالی خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ جناب خلافتپناهی شرفصدور ومتعلق بیورلمشدر.

نشان — شوری دولت ملکیه دائرهسی اعضاء سندن عطوفتلو زهدی بك افندی حضرتلرینه قدمای مأمورین سلطنت سنیهدن اولمسنه مبنی تبدیلاً برنجی رتبهدن عثمانی

بوکره عهدهسنه اناطولی قاضیعسکرلکی پایهٔ جلیلی توجیه واحسان بیورلمان مجلس مالیه اعضاسندن سماحتلو عبدالرازق افندی حضرتلرینه اصول وامثالی وجهله تبدیلاً برنجی رتبهدن مجیدی

خیرخواهان سلطنت سنیهدن اولمرینه مبنی سلانیك روسیه قونسلوسی موسیو ایلاریوقوفه تبدیلاً ایکنجی رتبهدن عثمانی والمانیا قونسلوسی موسیو مورقانه ایکنجی رتبهدن مجیدی وایتالیا قونسلوسی موسیو فنجهیه اوچنجی رتبهدن عثمانی

المانیا امپراطوریچه سی حضرتلرینك باش مابینجیسی وهیئت سفراتشریفاتچیسی موسیوقندزه بکه برنجی رتبهدن مجیدی ومابینجی فاریه را ایله خاصه غره نادیا الایی بیکباشیسی موسیوهافن شتفله اوچنجی ومجروحین عساکر شاهانهنك تداویسی ایچون درسعادته اعزام قلنان المانیا صلیب احمر جمعیتنك برلین دائرهٔ مرکزیه سنده مستخدم ارکان حربیه جراحی دوقتور پاناویچه دردنجی رتبهلردن عثمانی ویوزباشی موسیو زووسه دردنجی رتبهدن مجیدی

بانق عثمانیه سفارات سنیه معاشاتی امورینه مأمور موسیو فره دریق تستانه تبدیلاً اوچنجی وموميالیهك معاونی موسیو ژورژ عرابووسکیيه دردنجی رتبهدن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — خیرخواهان سلطنت سنیهدن اولمسنه مبنی سلانیك انکلیزه جنرال قونسلوسی موسیو بلوتسته آلتون امتیاز

م

درجه‌یه تنزل ایلدیکی تجارت اوطه‌سندن اکلاشلمسیله شهرمایسك اون ایکنجی صالی کونندن اعتباراً اولوجهله بش پاره بالتنزیل اکمکجی اکمکنك اللی بش وسیدیجی اکمکنك بر معتاد اون پاره نقصانیله قرق بش پاره‌یه صاتدیرلمسی قرار لشدیریله‌رق ایجابی اجرا قلنمقله اعلان کیفیت اولنور .

* * *

انجمن تفتیش ومعاینه اعضاسندن اولوب علاوةً درسعادت مکتب اعدادیسی مدیریتنده بولنان عزتلو حاجی رافم افندینك انجمن مذکوره تقلیلها نك برینه یینه اعضالغنی اوزرنده قالمق اوزره انجمن اعضاسندن عزتلو توفیق دانش بك مکتب مزبور مدیریتنه تعیین قلندیغی معارف نظارت جلیله‌سندن بیلدیریلمشدر .

* * *

خطهٔ مبارکهٔ حجازیه‌نك احوال صحیهٔ عمومیه‌سنجه لله الحمد والمنه داعیٔ اشتباه هیچ برحال قالمامسنه بناءً معمورهٔ الحمیدیه‌دن ینبعه قدر سواحل حجازیه موارداتی حقنده موضوع اولان قرانتینه‌نك الغاسی وحجابی حاملاً وبحر سفیده متوجهاً کله‌جك سفائنك سمت مقصودلرینه کوره قلازومن وبیروت وطرابلس غرب تحفظخانه لرندن برینه سوقیله مجلس صحیه‌جه بعدما ویریله‌جك قراره کوره حقلرنده معامله اولنمسی مجلس مذکورجه تحت قراره الغش اولمغله کیفیتك اعلانته ابتدار قلندی .

آمریقا واسپانیا محاربه‌سی

— تفصیلات وقایع —

بوهفته ظرفنده محاربهٔ یکی ومهم بر رنك کوسترمه‌مشدر . یالکز اسپانیا دونمانسنك آمریقا قوای بحریه‌سنی اغفال ایله سانتیاغویه کلدیکی وآمریقا دونمالرینك‌ده بونکله چارپشمق ایچون اوزرینه کیتدیکی خبری واردر . تفرعات سائره بروجه آتیدر :

— اسپانیانك پارس سفیری موسیو (لئون دوقاستیلو) خارجیه نظارتی امورینی درعهده ایتمکدن قطعیاً استنکاف ایدییور . بعض مذاکرات مهمه‌یی حسن نتیجه‌یه ایصال ایده‌جکندن پارسده سفیر صفتیله قالمسنی موافق کوریییور .

— اسپانیا رئیس وکلاسی موسیو (ساغاستا) قورتس مجلسلرنده اسپانیانك نهایتنه قدر فداکارانه حرب ایده‌جکنی ومستملکاتنده حق حاکمیتی تأمین ایدلمدکجه عقد صلحه راضی اولمیه‌جغنی بیان ایتمشدر .

— ایکی آمریقالی غزته‌جینك ایکی اسپانیا ضابطیه مبادله‌سی حقنده آمریقا واسپانیا حکومتلری آره‌سنده ائتلاف حصوله کلمشدر .

— آمیرال (چروه‌را) نك قوماندا سنده بولنان اسپانیا دونمانسنك کوبایه مواصلتی خبری بتون اسپانیاده تعریفی ناقابل برشوق ومسرتی بادی اولمشدر .

اسپانیانك حال وموقعنجه بوحادثه یك زیاده حسن تأثیر حاصل ایتمسی مأمولدر .

آمیرال (چروه‌را) نك دونمالری (مارتینیك)

و (کوراساؤ) اطه‌لری صولرنده بولندیغی صره‌ده بودونمایه برایکنجی دونمانك التحاق ایلدیکی اشعار ایدلمش ایدی . ایکنجی دونمانك صورت حرکتی وآمیرال (چروه‌را) نك قوماندا سنده‌کی دونمادن آیریله‌رق قناریه اطه‌لرینه کلمشلردر . آمیرال (چروه‌را) امریقا یولنی طوتدیغی صره‌ده اسپانیا دونمانسنك قناریایه مواصلتی اشعار ایدلمسنه ایشته بوخدعهٔ حربیه سببیت ویرمشدر . بوخفیف فیلو آمیرال (ویلامیل) نك قوماندا سی التنده بولنوب قناریه اطه‌لرنده بو فیلویه (قادیقس) دن کلن قاردینال (سیزه‌نه - روس) ، (قاتالونا) ، (برنسس داوستریا) زرهلی قرووازورلری‌ده التحاق ایده‌رك جمله‌سی بردن امیرال (چروه‌را) نك آرقه‌سندن آمریقا یولنی طوتمشدر .

امریقالیلرك بوخبرلری النجه بره‌زیلیادن کلمکده اولان (اوره‌غون) ، (ماریه‌نا) (ینچرو) سفینه‌لر کویان ساحلنده کورنمشدر .

امیرال (چروه‌را) نك قوماندا سنده‌کی دونما ایله برایکنجی دونمانك آنتیل صولرنده ظهوری امریقا ساحلنده پك زیاده خوف وحشیت حصوله کتیردیکی امریقادن آلنان خبرلردن اکلاشلمقده‌در .

— محاربه حقنده النان خبرلرك اسپانیاپه مساعده بولنمسی اسپانیا فونده‌لرینك ترقیٔ فیثاتی موجب اولمشدر .

— هاوانادن النان برتلغرافنامه‌یه کوره ایکی آمریقا سفینهٔ حربیه‌سی کوباده (سانتیاغو) موقعنی طوپه طوتمشلر ایسه‌ده بر نتیجه استحصال ایده‌مه‌مشلردر . اسپانیا استحکاماتدن آتیلان کوللهلر آمریقا سفینه‌لرینه وآمریقالیلره ضرر وخسارات ایراث ایتمشدر .

— قونغره اعضاسندن بعض ذوات کوبانك ضبط واستیلاسی ایچون تهیاتله کمال سرعتله دوام اولنمسی لزومنی انیان ایتمکده‌در .

— مصارف حربیه‌یه قارشولق اولمق اوزره آمریقا حکومتنك اخراجی تشبثنده بولندیغی تحویلاتك برآز مشکلاته اوغرادیغی وسناتوده بوتشبثك قولایجه اکثریت قازانمسی تردده‌دوشدیکی اقدمجه یازلمش ایسه‌ده نوبورقدن النان تلغرافلر مصارف حربیه استقراضی نحو . یلاتنك نشری تقرر ایتمك اوزره بولندیغی اشعار ایدیور . انجق اقدمجه تحویلاتك بش یوز ملیون دولاراق اولمسی مقرر ایکن بونك بش یوز ملیوندن اوچ یوز ملیونه تنزیل اولنه‌جغی محتمل عد اولنمقده‌در .

— ایکی آمریقا سفینهٔ حربیه سنك اسپانیا باندیره‌سنی چکه‌رك (غانتانامو) لیمانینه تقرب ایتمکری ولیمانی طوپه طوتمکری اسپانیاده پك زیاده سوء تأثیر حاصل ایتمشدر . اسپانیا حکومتی دول معظمه‌یه آمریقالیلرك بوحرکت غیرلایقه سنه قارشو برپرتستو کوندرمشدر .

— ایکی آمریقا سفینه‌سنك اسپانیا باندیره‌سی چکه‌رك کوبانك (غانتانامو) لیمانینه یاقلاشملرینی وابتدا ساحل بطاریه‌لرینك بو واپورلری اسپانیا سفائنی ظن ایدرك تقرب ایتملرینه مانع اولامامش ایکن بالآخره اکلایه‌رق شدتله مقابله ومدافعه‌یه باشلاملری ، امریقا سفائنی رجعته مجبور ایتملری اسپانیا ده پك زیاده سوء تأثیر حاصل ایتمش ، غزته‌لر امریقالیلرك علیهنده — وقعه‌لرك صحتی اعتباریله — بحق نشریاته بولنمشدر .

— کوبا عصاتنك اسپانیوللره برلشه‌لرك آمریقالیلره قارشو حرب ایتمکه مهیا اولدقلرینی هاوانادن اسپانیا حکومتنه وارد اولان بر تلغرافنامه‌ده مصرح اولدیغی بیان وتأمین اولنیور .

— برچوق امریقا سفائن حربیه‌سی هاوانا پیشگاهنه واصل اولمشدر . لیمانه تقرب ایده‌میه‌رك آچیقلرده توقف ایتمشدر .

— اسپانیا غزته‌لری کوبانك ابلوقه‌سی حقنده نشر ایتدیکی مقاله‌لرده بوابلوقه‌نك بالفعل اجرا ایدلمدیکنی ، (مونسه‌را) نام اسپانیا واپورینك اوچ دفعه ابلوقه خطنی یاروب کچمکه موفق اولدیغنی درمیان ایدیورلر .

— آمیرال چروه‌رانك قوماندا سی آلتنده‌کی اسپانیانك برنجی فیلوسی ایله دیکر آمریقای شرقی فیلوسی یکدیکریله برلشمشلردر . بونلر بدی رزهلی ایله بش قراووزودن مرکبدر .

— مارشال بلانقو جنرال ماچیاسدن آتیده‌کی تلغرافنامه‌یی المشدر :

« مایسك اون برنجی کونی صباحلین دشمن سفینه‌لری پورتوریقو اوکنه کله‌رك خبر ویرمکسزین آتشه باشلامشلردر . موقع بطاریالری درحال مقابله ایدوب طرفین اره‌سنده ساعت طقوزه قدر بر طوپ آتشی اجرا ایدلمشدر . خسارات وعظیم اولمیوب ضابطاندن اهمیتسزدر . »

— (مانیلا) لیمانه تلغراف خطی یکیدن تأسیس اولنمش ایدی . بوقابلو تکرار منقطع اولمشدر .

— اسپا مأمورلری سریع السیر سفائن تجاریه‌نك لیماندن خروجنه مانع اولمشلردر . اوغرامسدر مرمیلردن بری انکلتره قونسولاتوسنهٔ اصابت ایده‌رك بر خیلی خسارات ایقاع ایتمشدر . عصات هرنه قدر امریقا دونمانسنك حرکاتنه معاونت ایتمك ایسته‌مشلر سه‌ده اسپانیول عسکری بونلری کیرو پوسکو رتمشلردر .

— کوبانك شمالنده غایت شدتلی طوپ صدالری ایشیدلمکده‌در . بوصدالردن اوراده برمحاربهٔ شدیده وقوعه کلمکده اولدیغی اکلاشیلیور ایسه‌ده هنوز اولبابده معلومات واضحه الده ایدلامشدر .

اسپانیانك پارس سفیری موسیو قاستیللی فلیپین جزائرینك فرانسه‌یه فروختی ماده‌سنی موقع مذاکره‌یه قویمشدر دییورلر .

داخلیه

— پازار کونی بیك اوچ یوز اون التی (چیه‌نفوهٔ غوس) لیمانه مواصلات ایده‌رك ایده‌رك استحکامات اوزرینه التیوز قدر کله انداخت ایلمشلردر . عین وقتده برطاقم کوچك ستیمبوطلو طرفندن اجرا اولنان سکز قدر شا - لوپه‌لر قره یاشمق ایسته‌مشلر ایسه‌ده یالکز اوچی ، دردی بوکا موفق اولمشلردر . قره‌یه چیقاریلان عساکرك همان جمله‌سی اوراده یولنان عسکر طرفندن کیرویه پوسکورتلمشدر .

امریقا دونمالری بش ساعت قدر دوام ایدن بر محاربهٔ بحریه عقیبنده خسارات کلیه‌یه اوغرا - دیغی حالده غربه طوغری چکلمکه مجبور اولمشلردر ، امریقلی کوکلولرك قریه چقمسنی تسهیل ایتمك ایسته‌ین عصات مفرزه‌لرك قسم اعظمی تارومار ایدلمشلردر .

* * *

قارده‌ناس محاربه‌سنه کلنجه اوراده‌کی قوهٔ عسکریه بر طاقم کوکللو اطفائیه افرادیله بربلوك بحریه افرادندن مرکب ایدی . آمریقا - قره‌یه عسکر چیقارمق ایستمشلرسه‌ده عساکر بوکا مانع اوله‌بیلدیلر . غائبوطلرمز بر دشمن طوپ چکرینی محو وتخریب ایتدکدن صکره باقی قالان زرهلیلری کیرو چکلمکه مجبو ایتمشلردر . استحکاماتده بولنان عساکردن یالکز بش کشی مجروح اولمشدر .

مع مافیه غائبوطلرك مرتباتندن بر خیلی کشی تلف اولمشدر . شهر پك آز خساراته اوغرامسدر مرمیلردن بری انکلتره قونسولاتوسنهٔ اصابت ایده‌رك بر خیلی خسارات ایقاع ایتمشدر . عصات هرنه قدر امریقا دونمانسنك حرکاتنه معاونت ایتمك ایسته‌مشلر سه‌ده اسپانیول عسکری بونلری کیرو پوسکو رتمشلردر .

— کوبانك شمالنده غایت شدتلی طوپ صدالری ایشیدلمکده‌در . بوصدالردن اوراده برمحاربهٔ شدیده وقوعه کلمکده اولدیغی اکلاشیلیور ایسه‌ده هنوز اولبابده معلومات واضحه الده ایدلامشدر .

اسپانیانك پارس سفیری موسیو قاستیللی فلیپین جزائرینك فرانسه‌یه فروختی ماده‌سنی موقع مذاکره‌یه قویمشدر دییورلر .

سال فرخنده فال هجریسنك برنجی کونتنه متصادف اولمق ملابسهٔ حسنه‌سیله بالجمله وکلای فخام ووزرا ومشیران عظام وعلمای ذوی - الاحترام ورجال وبندکان کرام حضراتی علی الصباح مابین همایون شوکت مقرون جناب پادشاهی جانب فیوضات جالب عالیسنه بالعزیمه جبین سای زمین رقیت وعبودیت اولهرق ایفای وجائب تبریك وتهنیت ایلیوب مظهر التفات جهاندرجات حضرت ولی النعمت اعظمی اولمق صورتیله احراز نصاب مباهات وافتخار ایلمشلردر .

تسالیانك تخلیه‌سی

جانب باب عالیدن سفرانك الك قدملیسی اولمق جهتیله اوسترییا ومجارستان سفیری بارون دوقالیچه جنابلرینه بر نوطه ایله غلوصه یکرمی بش تقلیه سفینه‌سنك اعزام اولندیغی وعساکر شاهانه‌دن یتمش بیك کشینك وتقلیات وسواریده استخدام اولنان طقوز بیك قدر اسبك بوطریقله ومتباقیسنك‌ده قره جهتندن تسالیایی ترك وتخلیه ایلیه‌جکی اشعار اولنمش وامر تخلیه‌یه مباشرت قلنه‌رق بوهفته ظرفنده بحراً ازمیر ، اذمید وبحر سیاه لیمانلرینه متعدد واپور - لرله عساکر شاهانه طابورلری واصل اولمش وپیدر پی تقلیات دوام ایتمکده بولنمشدر .

— عثمانلی ویونان دلکه‌لرینك صوك اجتماعنده عساکر مظفرهٔ پادشاهانه‌نك صورت سوق واعزامی حقنده‌کی معین پروتوکول طرفین جانبندن امضالنمشدر . غلوس والمریه لیمانلری الك صکره تخلیه اولنه‌جقدر . تسالیانك برنجی وایکنجی منطقهٔ عسکریه‌لری تخلیه ویونان مأمورلرینه تسلیم اولنمشدر .

— عساکر عثمانیه تسالیادن چکلدکجه پی درپی ایلریله‌مك اوزره یونان عسکری پازار ایرتسی صباحی بوله چیقمشدر . عساکر مرقومه اول امرده اوتریس طاغلری قصبالتنی صکره دومکه ایله چنالجه‌یی اشغال ایده‌جکلردر .

تلغراف خطنك تعدیی ایچون بر مفتش عساکر یونانیه‌یی تعقیب ایلیه‌جکدر .

— تسالیا اردوی همایونده بولنان طابورلر حرکت ایتدکجه انلره منسوب ضعفانك دخی برلکده ترفیق حالنده اثنای راهده ارقدا - شلرینك معاونتلرینه مظهر اوله‌جقلری طبیعی ایدوکندن هر طابور واپوره ارکاب اولندقجه ضعفاسنك برلکده سوقی وخستکان عسکریه‌دن

روم ایلی اهالیسندن اولانلرك سلانیكه ، اناطولی جهتنك ازمیر طرفلرندن بولنانلرك ازمیره ، بحر سیاه جهتندن اولانلرك چناق قلعه‌سنه سوق ایدلمری وواپورلرله طبیب واجزاجی وجراح بولندیرلمقله برابر اجزای طبیه ومأكولات ویتاق وسائره اعطاسیله كرك ضعفا وكرك خستهكانك تأمین استراحتلرینه بذل همت اولنمسی مقام عالیٔ عائدندن واردوی همایونه اشعار قلنمشدر .

— عساكر عثمانیه ترحاله‌یی ترك وتحلیه ایتدیكی جهتله یونان عسكری اورایه داخل اولمشدر .

— تسالیانك تخلیه سنه مأمور مومیسیون ایكنجی منطقهٔ عسكریه‌نك دخی تخلیه اولندیغی آتنه‌ده‌كی مراقبهٔ مالیه قومیسیونه اشعار ایلمكله قومیسیون مذكور رئیسی و انكلتره دولتی مرخصی موسیو (لوو) همان مراقبه اعضاسنی اجتماعه دعوت ایتمش و وریلن قرار موجبنجه پارسده‌كی فرانسز بانقه‌سنه تضمینات حربیه‌نك ایكنجی تقسیطی اولان برملیون لیرانك شهرمذكوره‌كی عثمانلی بانقه‌سنه تأدیه‌سی امر ایدلمش و اشبو مبلغ بانقه طرفندن قبض اولنمشدر .

— براً نقل ایدیله جك اولان روم ایلی ردیف طابورلری یكیشهر ومیلونا طریقیله الاسونیه ، اورادن سرفیجه اوزرندن قره فریه‌یه كله‌جك ، قره فریه‌دن شمندوفرله سلانیكه نقل اوله جقدر . پرچوق طابورلر بوطریق اوزرندن ایلریلمكده‌در ، سرفیجه‌دن برقاچ طابور گچمشدر .

— بحر سیاهه گیتمك اوزره (ازمیر ومكه وحدیده) واپورهایونلری درونده‌عساكر شاهانه طابورلری بولندیغی حالده درسعادته مواصلتله بشكطاش اوكنده توقف ایلمش ودرونده‌كی عساكر شاهانه طرفندن اوچ دفعه (پادشاهم چوق یشا) زمزمه‌سی اعلا ایدلمشدر . واپورلر بحر سیاهه متوجهاً حركت ایتمشدر .

— تسالیاده غنودهٔ خاك غفران اولان شهدای معززه‌كه دین ودولت ووطن ملت اغورینه فدای جان وجهان ایلیه‌رك سینهٔ حیتلرینی نشانهٔ حونین عزا ایله تزیین ایلمش موحدیندر یاد نام احترامله‌ری الی‌الابد ورد زبان ملت اولمه سزاواردر . شهدای مشار الیهم كبی دین ودولتنه خدمت وپادشاهنه صداقت یولنده فدای حیات ایدن اعاظمك دنیوی واخروی نائل اولهجقلری مكافات واحترام میاننده حقلرینده رایكان بیورلهجق الك معزز مكافات خلیفهٔ روی زمین اولان پادشاه عالیجاه افندمز حضرتلرینك نظر كیمیای اثر مرحمتلریدر ، بناءً علیه شهدای مشاراليهمك اولاد وعیال وانسابی ایچون اعانه جمعنه مخصوص سركیلر تشكیل اولندیغی كبی احسان علی‌الاحسان اوزره بوكره دخی شهدای مشاراليهمك غنوده اولدقلری خاك مغفرتك اطرافنه دیوار چكیلمك واوزرلرینه پارملق انشا اولنمق خصوصلرینه ارادهٔ مراحمعادهٔ حضرت پادشاهی صحیفه‌زیب سنوح وصدور بیورلمشدر ، بو صورتله تشكل ایدهجك اولان قبرستان شهداده بولنمق اوزره ایكی نفر بكجی تعیلیه مرقوملرك معاش ولوازم سائره‌لری دخی جیب همایون ملوكانه‌دن تسویه بیورلمسی فرمان جلیل حضرت خلافتپناهی جملهٔ جیله‌سندندر .

— تسالیادن ایكی یوز خانه اسلام ویوز خانه موسوی عائله‌لرینك ممالك شاهانه‌یه هجرت ارزوسنده بولنلرینه مبنی شرفصادر اولان ارادهٔ لطفعادهٔ حضرت شهریاری موجب عالیسنجه بونلرك نقلاری ایچون بحریه نظارت جیله‌سنجه برواپور تخصیص اولنمشدر .

— طرف ذیشرف حضرت شهریاراعظیمدن المانیا ایمپراطوری حضرتلرینك مخادیمنه اعطا بیورلان نشان ذیشانلری ایصال ایتمك مأموریت مخصوصه سیله برلینه عزیمت ایلمش اولان سعادتلو عبداه‌پاشا حضرتلرینك شهر مذكوره بالوصول حضور ایمپراطوریه قبول اولندیغی بیان ایدلمكده‌در .

— چار حضرتلرینك سنهٔ دوریهٔ ولادتی مناسبتیله ذات شوكتسمات حضرت تاجداری طرف اشرفلرندن مشار الیه ایمپراطور حضرتلرینه تبریكی متضمن برتلغرافنامه كشیده بیورلمشدر .

— بلغارستان پرنسی فخامتلو دولتلو پرنس فردیناند حضرتلرینك ویانه‌ده اولدیغی حالده تریسته‌دن لوئید واپورینه راكباً وخاكپای شوكت احتوای جناب ملوكانه‌یه عرض عبودیت ایدرك درسعادتدن مروراً بلغارستانه كیده‌جكندن دونكی كون زوجهٔ محترمه‌لریله برلكده شهرمزه واصل اولمشدر .

— تضمینات حربیه‌نك ایكنجی تقسیطی بانق عثمانینك پارس ولوندره شعبه‌لرینه تأدیه ایدلمش اولدیغی استخبار قلنمشدر .

— سلانیك ولایتنده مهم وغریب سرقت وقوعبولمشدر . اهمیتی مبلغك زیاده لكنده ، غرابتی یكرمی سنه‌یی متجاوز مدتده وقوعبولدیغی حالده میدانه چیقمه‌مش اولمسنده‌در . بوسرقت سلانیكه تابع اوچ قضانك حزینه اولان ارسالانندن بر قسمنك شایان حیرت حیله ایله كتم واخفاسندن واوقضالرك مالمدیرلر مركز واردات كاتبنك تدریجاً ذمتنه كچمسندن عبارت اولوب بو واردات كاتبی امین یحیی برادرلر شركتنك مؤسس وبناءً علیه شركتك سرمایه‌سنك منبعی بولنیور . امین یحیی برادرلر شمدیه قدر اجرا قلنان تدقیقات نتیجه‌سنده اختلاسات واقعه‌لری ایكی بچق ملیون كسور غروشه رسیده اولدیغنك سلانیك ولایتی دفتردارلغندن باتلغراف مالیه نظارت جلیله‌سنه عرض واشعار قلندیغی وبویكونك تدقیق اولندقجه پك زیاده چیقه‌جغی اكلاشلمشدر .

استانبول جهتی ریختمنك چوكمسی

استانبول جهتی ریختمنك امتعهٔ داخلیه گمركی اوكندن سركه‌جی اسكله‌سنه طوغری قسمنده پازار كونی تنزل اثاری كوریله‌رك اقشامه قدر كاملاً چوكمشدر .

مذكور ریختم ایچون دكزك املاسیله وجود كتیریلن سد جمعه ایرتسی كونی اورته‌سندن چاتلامش وطاشلری دوكولمكده ، بناءً علیه ریختمك انهدامه میلی تدریجاً ارتمقده بولنمش اولدیغندن پازار كونی قومپانیانك مهندسلرندن بری اورایه كیده‌رك اجرا ایتدیكی تدقیقات نتیجه‌سنده انهدامك منعی ممكن اوله‌میه‌جغنی اكلادیغندن انشاآتهٔ مخصوص دوبه‌لری وسائره‌یی كریه الدیرمش وطاشلرله ریختمك طولدیرلمش اولان محللرنده كیمسه طورمامسنی اكیداً توصیه ایلمش ایدی .

فی الحقیقه ریختمك انهدامی اندن صكره تمادی ایدرك پازار ایرتسی كیجه‌سی ساعت درت بچق رادەلرنده دكزك یوزنده صویله قاینامه‌سنه مشابه برسس ومتعاقباً بر كورلتی ایشیدیلمه‌رك كمرك اوكندن سركه‌جیه قدر ریختم كاملاً منهدم اولمش ومیداندە انشاآتدن هیچ بر اثر قالمامشدر . تصادفات غریبه‌دن اوله‌رق یكن دفعه‌ده ریختمك یه كیجه ددرت بچق رادەلرنده چوكدیكی سویلنیور . بوچیوا

دكی مغازه‌لرده وقهوه‌لرده یاتان قایقچیلر صندالجیلر زمینك‌ده دكره‌طوغری ایلرولمسندن رفوب صندالاره وصلاپوریه‌لره انجا شدر .

انهدام ایتدیكی صره‌ده ریختمك طاشلری پورله مخصوص اوله‌رق اوجوارده بولنان ثمانیره دخی غرق ونابدید اولمشدر .

سركه‌جی واپور اسكله‌سندن مغازه‌لره یادن كرك دائره‌لری اوكنه طوغری زمین لایه‌رق برچوكونتی میدانه كلمشدر . اسكله‌نك زرنه‌كی كلبه‌لرده بر آز ایلرویه طوغری جق ایمش كبی مایل كوسترمشدر .

بوراده ریختم محلنی املا ایتمك اوزره تاآنه بدأ ایدلدیكی زماندن شمدیه قدر ج دفعه انهدام وقوع بولدیغی معلومدر . جنجی دفعه اوله‌رق عملیاته بدأ ایدیله‌جكی ده اورالری طالغیچ واسطه‌سیله معاینه دیریله‌رك قعر دریادن قرق متره یوقاریه ر محلك بطاقلق حالنده بولندیغنی اكلاشلمش ونكی نسخه‌مزده سویلدیكمز كبی فنك ستردیكی امكان دائره‌سنده تدابیر مقتضیه اذ قلنمش ایدی . مع مافیه (مونیتور) ك انه كوره بویله برانهدام وقوعی امرندەكی مال قومپانیه‌نك مهندسلرنجه ذاتاً كشف نمش ایمش .

قارشو غزته‌لرندن بری ریختم قومپانیه‌ك انشاآتی بوانهدامدن صوكره‌كال كرمی ایله ویه كتوره‌رك انهدامك تأخراتی موجب لامسنه چالشه‌جغنی وآفتیلرك نملی تخریب ی‌ده اسباب انهدامدن بری بولندیغنی كن دفعه اوتوز متره قدر كوچش اولان ختمك بودفعه بالكزبش متره ایندیكنی بونك‌ده ار دوله‌جغنی سویلیور .

— دولت علیهٔ عثمانیه ایله یونان حكومتی سنده عقد وامضا ایدلمسی مقرر بولنان نسلوسلق مقاوله‌نامه‌سنك مذاكراتنه خارجیه ارت جلیله‌سی دائره‌سنده ابتدار اولنمشدر . دولتلو حسن فهمی پاشا حضرتلری ایله ات سائره ویونان سفیری پرنس ماوروقو - تو وموسیو ژورژ بالطه‌جی وموسیو نعوم اده مذاكرات لازمه‌یه ابتدار ایلمشلردر .

مواد مختلفه

— یكن پنجشنبه كیجه‌سی ساعت بش بچق قرارلرنده اون قپانده حاجه قادین نام دیكری حضرتلرینك محله‌سنده برحریق ظهوریله صباحه قدر دوام ایتمش وایكیوزدن زیاده خانه محترق اولمشدر .

— عن اصل تبعهٔ اجنبیه‌دن ایكن دولت علیه تابعیتی اكتساب ایدن وسكسان سكز سنه‌سنده وفات ایلین « اودلف غولتبرغ » نام موسوی البسه تاجرینك ترك ایتمش اولدیغی اولادلری تبعهٔ اجنبیه‌دن اولمق حسبیله اولبابه‌كی نظام موجنجه وراثتدن ساقط اولمری ایجاب ایتدیكی حالده نصلسه الده ایتدكاری ساخته بر علم وخبرله كندیلرینی دولت علیه تبعه‌سندن كوسترەرك قرق بیك لیرالق تركه‌یه وضع ید ایتدكاری كبی اون بش بیك لیرالق املاكی دخی عهده‌لرینه كچیردكدن صكره رومانیایه فرار ایتمش اولدقلری اكلاشلمغله كیفیتك بالتدقیق حقوق خزینه‌نك ضیاعدن وقایه‌سی اوقاف همایون نظارت جلیله‌سنه شرفتسطیر بیورلمان تذكرهٔ سامیه‌ده تبلیغ قلنمش ونظارت مشار الیهاجه دخی تدقیقات مقتضیه‌یه ابتدار اولنمشدر .

— معلومات جریده‌لری مدیری عزتلو محمد طاهر بك كچن چهارشنبه كیجه‌سی نصف‌الیله قریب بر زمانده بك اوغلندەكی خانه‌سنه كیدركن اوزرینه بر شخص مجهول هجوم ایده‌رك صالدیردینی ایكی اوسطورپه ضربه‌سیله برونی ازمشدر .

كبرلر وكلنلر

— اللی بش كشیدن مركب مجار هیئت رومانیا سیحیینی قومپانیه‌سنك (پرنس ماریا) واپوریله شهریمزه مواصلت ایتمشدر .

وفیات

— بكلكجیٔ دیوان همایون محمد رائف بك افندی برمدتدن بری دوچار اولدیغی خسته‌لقدن رهایاب اوله‌میه‌رق ارن كویندهٔ كائن كوشكلرنده ارتحال‌دار بقا ایلمش وبوكون جاده بوستانندن استمبوطله سركه‌جیه نقل اولنه‌رق مدفن مخصوصنه دفن ایدلمشدر .

مرحوم مشار الیهك حرملری خانم دخی شدت تاثرلرندن ارتحال دار بقا ایتمش وارن كویندە كائن كوشكلرندن سركه‌جی طریقیله نقل ایدیلوب مرحوم مشار الیهك مدفون بولندیغی سلیمانیه جامع شریفی خطیره‌سنده‌كی مقبره‌یه دفن اولنه‌جغی خبر اتمشدر .

غلادستونك وفاتی

اژانس دوقسطنطینویل تلغراف اجنته‌سنك تبلیغ ایلدیكی بر تلغرافنامه‌ده موسیو غلادستونك (٨٩) یاشنده اولدیغی حالده انكلتره‌ده هاواردنده وفات ایلدیكی بیان ایدیلیور . بومناسبتله موسیو غلادستونك ترجمهٔ حالنی بروجه آتی نقل وبیان ایدیورز :

ویلیام اوارت غلادستون (١٨٠٩) سنه‌سی كانون اولنك ٢٩ نده لیورپوله تولد ایتمشدر . اسقوچیالی تجاردن اولان پدری بر ایشده اعلان افلاس ایتدكدن صوكره شهر مذكورده توطن ایدرك یكیدن هندستان تجارتی سایه‌سنده تكرار ثروت عظیمه‌یه نائل اولمشدر . موسیو غلادستون اوقسفورد دارالفنونندە ١٨٣٢ سنه‌سنده اكمال تحصیل ایتدكدن صوكره دوق دونیوقاستلك توسطیله دها كنج یاشنده ایكن اووقت هنوز یكی تشكل ایتمش اولان مجلسه نیوارق اهالیسی طرفندن مبعوث انتخاب اولنمشدر . مجلسده طلاقت لسانی وبلاغت بیانی سایه‌سنده پك آز بر زمانده رفقاسنك انظار دقتنی جلبه موفق اولمش وسیر روبرت پیلك بالخاصه مظهر تقدیری اولمش ایدی . (روبرت پیل) اووقت توری فرقه‌سنك دوكتیلرینی محافظه كارانه بر نقطه‌ده جمع ایتمك مقصدنده ایدی . بناء علیه (روبرت پیل) موقع اقتداره گچر گچمز غلادستونی خزینه‌لوردلغنه ودها صكره مستملكات مستشارلغنه تعیین ایتمشدر . ١٨٣٤ قابینه‌سنك ١٨٣٥ ده سقوطیله برابر غلادستون یكی خلافكیرانه التحاق ایتمش ولورد ملبورنك پولیتقه‌سنی شدتله مؤاخذه ایتمشدر . بوانشاده مجلسده الك زیاده بادیٔ قیل وقال اولان دین مسئله‌سیدر . غلادستون ١٨٣٨ سنه‌سنده « حكومتك دین ایله اولان مناسباتی » نامنده نشر ایتدیكی مهم بر اثرله بتون انكلتره‌ده مشار بالنان اولمش ایدی . بوائرده حكومتك مذهب رسمیدن ماعدا اولان مذاهبك توسعه‌سنه مانع اولمسنی توصیه ایدییوردی . ویقاردن مركب اولان قابینه ١٨٤١ ده سقوط ایدر ایتمز پیل ینه رأس اداره‌یه گچمش وبو سفر غلادستونی مسكوكات ناظری تعیین ایلمشدر . ١٨٤٣ ده تجارت اداره‌سی ریاستنه تعیین اولندی . شوقدركه ١٨٤٠ سنه‌سنده مأموریت مذكوره‌دن بعض اسبابه مبنی استعفا ایتمكه مجبور اولدی . بونكله برابر ینه اوسنه نهایتنده لورد ستانله‌ی یرینه